

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Krasko opero "Marta" bo po-
nal na odru Slovenskega Na-
rednega Doma v Clevelandu
samoostojni pevski zbor "Zar-
je" v nedeljo 13. novembra.
Vse dosedanje jesenske prire-
ditve "Zarje" so občinstvo za-
voljile, zato bo tudi opera
"Marta" posetnikom nedvomno
prišla.

Martinovo veselico priredi
dr. V. Arch, ki je ob enem vr-
hovni zdravnik SSPZ, se je
v pretekli teden mudil v
Clevelandu zaradi odobro-
be S. S. P. Zveze. Mrs. Arch
je istočasno mudila na ob-
isku pri družini dr. A. Skurja
na Možina Drive v Clevelandu.

Na obisku svojih mnogošte-
nih prijateljev v Clevelandu
je koncem preteklega in za-
četkom tega tedna mudil sobrat
John Zigmán iz Strabane, Pa.,
ki je bil na zadnji konvenciji
svoljen v glavni porotni odbor
JSKJ. Z njim sta obiskali
Cleveland tudi Mrs. Zigmán in
Miss Ludvik.

Mednarodna razstava, na ka-
teri bodo zastopani tudi Sloven-
ci, se bo vršila v mestnem av-
ditoriju v Clevelandu od 19. do
27. novembra.

Pevski zbor "Jadran" v
Clevelandu priredi v nedeljo 6.
novembra zanimivo opereto
"Pri treh mladenkah" v Slo-
venskem delavskem domu na
Waterloo Rd.

Premijala je v Clevelandu,
Mrs. Mary Avsec, članica
društva Jutrana zvezda, št.
27 JSKJ. Zapuša soproga,
ki sine in eno hčer.

V Buenos Airesu, Argentina,
je pretekli mesec osnovala
"Zveza slovenskih izseljen-
skih društev v Južni Ameriki." V
Nemški Zvezi je biti središču
slovenskih izseljenških društev
v Južni Ameriki, ustanovljati,
razširjati, izpopolnjevati in
podpirati vsa taka društva.
Glavni sedež je Slovenski Ted-
nik, potom katerega se dajejo
navodila pridruženim društvom,
se prireja poučne tečaje, pre-
davanja in kulturne prireditve.
List bo skušal družiti slovensko
delavstvo in dvigati stanovsko
zavednost, da se bo organizirano
uspešneje borilo za izboljšanje
svojega gmojnega in prosvet-
nega položaja.

BO DRŽALO ALI PA NE
Paulina Roark in Ruben Boan
sta se nedavno poročila v treh
državah hkrati. Med, poročno
ceremonijo sta namreč stala na
mestnihi blizu mesta Southwest
City, Mo., kjer se križajo meje
držav Missouri, Oklahoma in
Arkansas.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

VOLITVE, ki se bodo vršile
dne 8. novembra, ne bodo maj-
hna reč. Izvoliti bo treba pred-
sednika Zedinjenih držav, 35
senatorjev in 435 kongresnikov
za zvezni kongres, mnogo član-
ov državnih legislatur in 34
governorjev. V raznih državah
bo poleg tega predloženih okoli
150 predlogov za nove postavbe,
da jih volilci sprejmejo ali za-
vržejo.

NA KONVENCIJI Delavske
federacije v državi Ohio so bile
med drugimi predložene tudi
slednje važne resolucije: za za-
varovanje za brezposelnost; za
starostno zavarovanje; za ome-
jevanje oblasti raznih šerifov v
delavskih sporih; za šesturno
dnevno in petdnevno tedensko
delo za vse zvezne in državne
uslužbenice.

POPOLNA FEDERALNA
kontrola bančnega poslovanja je
potrebna v tej deželi in v svrhu
protekcije vložnikov. Tako se
je izrazil na sestanku ohijskih
bankirjev John W. Pole, ki je
bil do nedavnega časa kontrolor
v zvezni novčarni. Po njegovem
mnenju kongres ne bo dosegel
trajnih izboljšav v bančnem po-
slovanju za korist vse dežele,
dokler ne bo sprejel postav, ki
bodo vse bančne posle postavile
pod strogo federalno nadzor-
stvo.

POSKUSNO GLASOVANJE,
katero vodi revija Literary Di-
gest, kaže še vedno ugodnejše
za predsedniškega kandidata
Roosevelta kot za predsednika
Hooverja, dasi ko Hooverjevi
glasovi nekoliko narasli. Od vr-
njenih poskusnih glasovnic jih
je bilo 56,19% označenih za
Roosevelta, 37,33% za Hoover-
ja in 4,84% za Thomasa. Dose-
daj je bilo vrnjenih in sortiranih
skoro tri milijone poskusnih
glasovnic.

PIVOVARNARJI se že resno
pripravljajo za izdelavo 2,75 ali
3,2 procentnega piva, ki bo, po
njihovem mnenju, dovoljeno že
v decemborskem zasedanju kon-
gresu. Če bi bil naložen davek
\$7,44 na sod 31 galon pive, bi to
znelo 3 cente na pint in bi se
pint na drobno prodajal po 10
centov. Ta davek bi prinesel
vladi okrog 400 milijonov do-
hodkov letno. V osmih drža-
vah, ki nimajo svojih lastnih
prohibicijskih postav, bi se lah-
ko pričelo s prodajo boljšeje pi-
va, kakor hitro bi kongres do-
volil. O priliki splošnih volitev
8. novembra se bo v osmih na-
daljnih državah glasovalo o pro-
hibiciji. To zimo bo zasedalo
43 državnih postavodaj in v ve-
čini teh bo tudi prohibicijsko
vprašanje prišlo na razpravo.

CENA PŠENICE na čika-
škem žitnem trgu je dne 27. ok-
tobra padla na 44 1/4 centa za
bušel, kar je najnižja cena v
ameriški zgodovini. Prodaja ži-
ta v naprej se je v tej deželi
pričela leta 1861, ker so bile ra-
di civilne vojne potrebne stalne
zaloge žita. V sledečih 71 letih
so se cene pšenice zelo menjale,
toda nikdar niso šle pod 45 cen-
tov za bušel. Večkrat se je
prodajala pšenica po \$2,00 in za
časa vojne celo po \$3,50 bušel.

PREDSEDNIK HOOVER je
izjavil, da če se razorožitvena
konferenca, ki se zdaj vrši v
Švici, razide brez uspeha, bo
Amerika prisiljena povečati
(Dolge na 2. strani).

STUDENČNA VODA

Mi, ki smo se v to deželo pri-
selili iz bolj ali manj gorate Slo-
venije in živimo zdaj po veli-
kih mestih ameriškega vzhoda
in srednjega zapada, mnogo-
krat pogrešamo čiste studence
in potoke, s katerimi je večji del
naše nekdanje domovine tako
blagoslovljen. Toda tudi v Ze-
dinjenih državah je mnogo stu-
dencev, malih in velikih. Ka-
kor v Evropi, tako najdemo v
Ameriki največ studencev v go-
ratih ali hribovitih krajih. Go-
rati kraji Montane, Washingto-
na, Oregona, Wyominga, Colo-
rada, Utah itd. imajo mnogo
kristalno čistih studencev, po-
tkov, rek in celo vodopadov. Po
velikih ravninah so pa studenci
redkejši.

Zanimivo je, da nobeno veliko
ameriško mesto nima blizu do-
volj velikega izvirka za potrebe
svoje prebivalstva, dasi je v
Zedinjenih državah več vrelec,
ki bi lahko preskrbovali s po-
trebno vodo prebivalce milijon-
skih mest.

Tako se nahaja v Floridi
ogromen vrelc čiste vode, ime-
novan Silver Spring. Voda, ki
poteka iz tega vrelca dnevno, bi
popolnoma zadostovala za vse
potrebe mesta New Yorka, ki
ima sedem milijonov prebiva-
lcev. Ta vrelc iz izredno čisto
vodo je videti kot prečesno je-
zero, iz katerega poteka reka
Oklawaha. To je največji vre-
lec v Zedinjenih državah in mo-
ra na svetu.

Mammoth Spring v državi Ar-
kansas priteka iz velike votline
v 60 čevljev globok tolmun. Vre-
lec je tako močan, da električna
sila, ki jo producira, zadostuje
za vse potrebe mesta Mammoth
Springs in več drugih mest.

Montana ima štiri močne
vrelece, izmed katerih se Giant
Springs, blizu mesta Great
Falls, šteje v vrsto največjih v
Zedinjenih državah.

V državi Idaho ob Snake Ri-
ver kenjonu se nahaja ogrom-
na množina studencev, ki kipijo
iz vulkanskega skalovja in dela-
jo krasen vodopad. Voda pada
v teh slapovih približno tako vi-
soko kot v Niagara, in dolg je ta
studenčni vodopad nad dva ti-
soč čevljev.

V Zedinjenih državah je nad
11,000 velikih vrelec, ki tvorijo
tako od izvirkov že prave
reke, mnoge plovne za ladje.
Poleg teh je pa seveda milijone
manjših studencev in studenč-
kov.

Pri vsej tej obilici čiste stu-
denčne vode pa je prebivalstvo
velikih mest prisiljeno rabiti
vodo iz velikih jezer, ali pa vo-
do mnogo milj oddaljenih rek,
ki je z velikimi stroški napelja-
na v mestne rezervoarje ter mo-
ra biti v mnogih slučajih še či-
ščena ali z gotovimi kemikalija-
mi "popravljen", da je za ra-
bo.

ESKIMI NA MARSU

Znanstveniki še vedno ugiba-
jo, da-li žive na planetu Marsu
človeku podobna bitja ali ne.
Angleški astronom T.E.R. Phil-
lips meni, da če žive na Marsu
človeku podobna bitja, morajo
biti navajena na silne izpreme-
be v temperaturi. Tekom dne-
va se vzdigne gorkota na Marsu
znatno nad točko, pri kateri
zmrzne voda, ponoči pa pade
nizko pod zero. Ako žive na
Marsu ljudje, morajo po Phil-
lipsovem mnenju biti vsaj tako
utrjeni proti mrazu kot so se-
veroameriški Eskimi.

PROBLEMI PRISELJENCA

Prekinjenje stalnega bivanja
Vprašanje: Lani sem odšel v
staro domovino z dovoljenjem
za povratek (permit) in ostal
sem tam deset mesecev. Moj pr-
vi papir je od leta 1926 in bi rad
zaprošil za državljanstvo. Ali bo
moja odsotnost v inozemstvu
otežila moje naturalizacijo?

Odgovor: Zakon zahteva ne-
prekinjeno bivanje (uninter-
rupted residence) tekom petih
let pred vložitvijo naturalizaci-
ske prošnje. Odsotnosti od manj
kot šest mesecev se ne smatra kot
pretrgano bivanje. Ako je bil
kdo odsoten več kot šest mesecev,
ali manj kot leto dni, ta odsot-
nost se ne bo smatrala kot pretr-
ganje bivanja le tedaj, ako pro-
silec more dokazati, da je ostal v
inozemstvu več kot šest mesecev
radi tehničnih razlogov, ki so silili
v to. Da-li je tak razlog tehten
ali ne, je odvisno od sodnika in
pri mnogih sodiščih se takorekoč
vsaka odsotnost preko šest me-
secev smatra kot pretrganje bi-
vanja. Vsaka odsotnost preko
leta dni pretrga bivanje v Zdr-
ženih državah. V takem slučaju
ni drugega storiti, kot čakati na-
daljnih pet let do prošnje za na-
turalizacijo in dobiti novi prvi
papir, ako bi sedanj v petih le-
tih že zastarel.

Plemenitaški naslovi
Vprašanje: Ali more človek,
ki nosi dedni plemenitaški na-
slov, rabiti ta naslov, ko postane
ameriški državljan?

Odgovor: Nikakor ne. Ino-
zemski plemiči se morajo ob na-
turalizaciji izrečno odpovedati
plemstvu in kekršnim slobodi plem-
enitaškim naslovom. Imamo
slučaje, ko je bil državljanski pa-
pir razveljavljen, ker je dotični
državljan še nadalje rabil na-
slov grofa, barona ali sličnega.
Sodišča so bila mnenja, da je to
dokaz, da dotičnik ni imel pošte-
nega namena postati državljan
in da je dobil državljanstvo
vsled prevare.

Jamčine za inozemske dijak
Vprašanje: Ali morajo ino-
zemski dijaki, ki prihajajo v
Združene države v svrhu študij,
položiti jamčine (bond), da ne
ostanejo tukaj po dovršitvi študij?

Odgovor: Nedavni dodatek k
priseljenišnemu zakonu poobla-
šča vlado, da sme zahtevati bond
\$500 "v dvomljivih slučajih." Ta
bond jamči, da dotičnik ostane
tukaj le kot dijak in da se povrne
domov po dovršitvi nauk.

Dokaz državljanstva ob volitvi
Vprašanje: Ali mora natura-
lizirani državljan pokazati svoje
državljanstvo spričevalo vsak
čas, ko gre na volišče?

Odgovor: Popoln dokaz drž-
avljanstva se navadno zahteva
od novih volilcev, in to le, ko se
registrirajo kot volilci. Čim je
njihovo ime vpisano v seznam
upravičenih volilcev, ni treba na-
daljnih dokazov državljanstva.
Ali celo stari volilci inozemske-
ga rojstva morajo označiti dan
naturalizacije, ko se registrirajo
za bodoče volitve.

Inozemski dijaki v Zedinjenih
državah

Vprašanje: Kaj je s to novo
naredbo, ki preči inozemskim di-
jakom z deportacijo, ako iščejo
zasluzka, da se vzdržujejo? Ko-
liko je teh inozemskih dijakov?

Odgovor: Izvirne regulacije
glede dela, dovoljenega inozem-
skim dijakom, so bile nekoliko
spremenjene. Po sedanjih odred-
bah sme inozemski dijak preve-
ti tako delo, za katero dobiva v
zmenjo hrano in stanovanje. Ne
smejo pa delati proti plači v pro-
stih urah ali koncem tedna niti
(Dolge na 2. strani)

OLJNA INDUSTRIJA

Oljna industrija, kot jo na-
vadno imenujemo v tej deželi, je
prav za prav petrolejeva indu-
strija. Sirovo olje, ki se pridobi
iz zemeljskih globlin, je pe-
trolej. Pri čiščenju tega sirove-
ga olja se izloči olje za mazanje
(lubricating oil), ki tvori težji
del petroleja, potem pa lažji ga-
solin in kerosin. Gasolin se v
tej deželi največ rabi za pogon
avtomobilov in drugih strojev,
kerosin pa je gorilno olje, ki se
je še do nedavnega časa rabilo
za razsvetljavo. Sirovo olje ali
petrolej vsebuje poleg tega še
celo vrsto drugih snovi.

Petrolej je bil poznan že dav-
nim narodom, toda današnja po-
raba istega je še zelo mlada. Še
pred par generacijami so rabili
petrolej edino za zdravlilo, po-
sebnost za zdravlilo proti revma-
tizmu. Indijanci v tej deželi so
smatrali petrolej za dobro zdra-
vilo proti revmatizmu in beli na-
selniki so jih posnemali. Siro-
vo olje ali petrolej so dobivali
na gotovih studencih, kjer je
plaval na vodi. Pridobivali so
ga na ta način, da so razgrnili
volneno odejo po vrhu vode in
ko se je napolnila s petrolejem,
so jo oželi. Še leta 1820 so Ame-
ričani smatrali petrolej za ma-
lovredno snov, ki je nagnjala ter-
kezila vodo v studencih in vod-
njakih.

Leta 1826 je neki dr. Samuel
P. Hildreth prerokoval, da bo pe-
trolej v bližnji bodočnosti raz-
svetljeval ceste ohijskih mest.
Toda še dvajset let pozneje je
petrolej rabil večinoma kot
medicina. Šele leta 1849 so za-
čeli sirovo olje čistiti in pridobi-
vati iz njega gasolin, svetilno
olje in drugo. Prvi oljni vrelc
v Zedinjenih državah je bil iz-
vrtan leta 1859 v Titusville,
Connecticut. S tem se je začela
oljna industrija v Zedinjenih dr-
žavah. Prvi vrelc je produciral
komaj tisoč galon petroleja na
dan. Deset let pozneje je zna-
šala petrolejeva produkcija že
štiri milijone sodov letno. Leta
1930 pa je bilo v Zedinjenih dr-
žavah 300,000 oljnih vrelec,
raztresenih v 19 državah, ki so
producirali poltretji milijon so-
dov petroleja in milijone kubič-
nih čevljev naravnega plina na
dan.

Ime petrolej izhaja iz latin-
ščine in pomeni kameno olje.
Petra pomeni skalo ali kamen,
oleum pa olje. Petrolej se na-
haja v zemlji ponekod precej
plitvo, drugod pa tudi do 10,000
čevljev globoko. Znanstveniki
sodijo, da se je sirovi petrolej
izcedil iz ogromnih mas rastlin-
stva in živalstva, katerega so
pogrezile naravne sile v davnih
dobah. Kemični laboratorij za
izdelavo petroleja so tvorili sil-
ni pritisk zemeljskih plasti, vro-
čina in še nešteti drugi činitelji.

ZLATO IZ ŽELEZA

Nemški kemist Ernst Adolf
Krauss trdi, da je iznašel proces,
po katerem je mogoče pridobi-
vati pravo zlato iz navadne želez-
ne rude. Iz vsake količine železne
rude je mogoče dobiti 1,03 pro-
centa zlata. Iz ene tone železne
rude se baje more po Krauss-
vem procesu pridobiti 10 kilo-
gramov čistega zlata. Stroški
pridobivanja znašajo 25 procent-
ov vrednosti pridobljenega zla-
ta. Nemški finančni minister je
določil dva državna eksperta, da
se preprčita o resničnosti
Kraussovih trditev. Krauss je
sprejel ponudbo in pogoje finan-
čnega ministra in je baje pri-
pravljen državnima ekspertoma
razložiti proces pridobivanja zla-
ta iz železne rude.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Brežiški srez je bil letos sil-
no prizadet po vremenskih ne-
zgodah. V avgustu je divjalo
neurje s točo po zapadnem delu
sreza, v pokrajini tam od Plani-
ne čez Zabukovje, del Sevnice
in od Blance do Rajhenburga.
Ker je takrat ostalo le dne 3. ok-
tobra uničilo neurje s točo, ki je
prihrumelo od Zabukovja čez
Rajhenburg, Videm, Zdole,
Sromlje, Arčice, Pišce, Globoko,
Brežice, del Bizelske, Dobo-
ve in Kapel in dalje preko Sotle
na Hrvatsko. Najhuje so trpeli
vinogradi, ki so bili po veliki ve-
čini še neobrani. Grozdje je bi-
lo zbito na tla in jagode po bla-
tu in vodi odplavljene v dolino.
Ajda na polju je bila uničena,
istotako zelje, pesa in repa. Na
novo posejane njive so bile od-
krite in zrahljana zemlja s se-
menom vred odplavljena. Vse
sadije je bilo ali streseno na tla
ali pa tako pobito, da ni več spo-
sobno za prodajo. Toča je bila
tako debela, da je pobijala ope-
ko na strehah. Ko je po nevihti
posijalo sonce, je bila vsa po-
krajina bela od toče. Beda pre-
bivalstva je nepopisna.

Zlato poroko sta nedavno
praznovala zakonca Martin in
Alojzija Pust na Pleskem pri
Hrastniku. Daleč na okoli po-
znana Spančeva gostilna, kate-
ro vodita omenjena, je bila že
od nekdaj zbirališče rodoljubov,
posebno v času težkih narodnost-
nih bojev. Vsa narodna druš-
va, ki so v najtežjihasih našla
v tem domu najboljšo oporo, bo-
do poznim potomcem ohranila
sloves Spančeve hiše in rodbine.

V Novem mestu je bila dne 9.
oktobra odkrita spominska plo-
šča na rojstni hiši pokojnega pi-
satelja Milana Puglja.

V Danah pri Ložu je strela
udarila v poslopje Franca Kan-
dareta. Od več strani došli ga-
silci so omejili požar in rešili
hišo, pogorel pa je hlev, razno
orodje in seno. Enega vola je
strela tako oplazila, da so ga mo-
rali na mestu ubiti, ostalo živi-
no pa so z velikim naporom
zvelkali na varno.

Na Jesenicah je bila nedavno
dograjena nova carinarnica. Po
komisijalnem ogledu jo je
banska uprava prevzela od gra-
benih tvrdk, nakar je bila stav-
ba izročena mestni občini Jese-
nice.

V savski in drinski banovini
so začetkom oktobra napravili
nalivi velikansko škodo. Naj-
huje je bila prizadeta vas
Slatina ob Drini, nad katero se
je utrgal oblak in je nastal hu-
dournik porušil skoro vse hiše.
Izpod ruševin hiš so izveliki štiri
mrtni v osem težko ranjenih
vaščanov. Okoliške vasi so spre-
jele v svoje varstvo vse brezdom-
ce, banska uprava pa je takoj
uvredila akcijo za oskrbo žrtev in
za rešitev njihove imovine iz-
pod velike naplave kamenja in
blata.

V gradu na Tolstem vrhu, ki
leži na vznožju večno zelenih ti-
hih Gorjancev, je dne 9. okto-
bra umrl graščak g. Josip Ru-
dež. Pokojnik je bil rojen na
očetovem domu, v tolstovski
graščini pri Orehoviči, l. 1873
ter je obiskoval novomeško gim-
nazijo in se kot sin veleposre-
dnika posvetil predvsem kmetij-
stvu in vinogradništvu. Ker si
je hotel v tej panogi pridobiti
(Dolge na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Prihodnji terek se pa udari-
mo za domovino in v sredo bomo
šteli politične mrlice po bojnih
poljanah in hrome race v poli-
tičnem ločju.

Nekaj dni po volitvah bo ve-
lik hura in uganibanje, kaj vse bo
in kako bo, toda kmalu se bo-
mo prepričali, da je prav za
prav ostalo približno tako, kot
je bilo. Volilno razburjenje je
kot opojno vino, ki prijetno te-
če, dokler ga je kaj, ko ga
zmanjka, se pa zopet nalivamo
z near beerom, kamilicami in
tavžentrožami.

Vsekakor bodo ameriške
splošne volitve veličastna igra,
v kateri bo morda sodelovalo
50 do 60 milijonov oseb. Zani-
mita bo najbolj vsled tega, ker
bo resna igra, žaloigra in bur-
ka, vse v eni izdaji. Glavni ju-
nakinji igre bosta Depresija in
Prohibicija. Razdeljenih bo
mnogo dobitkov, med katerimi
bodo "laufposi," berglje za
hrome race, korita in lovorjevi
venci najvažnejši.

Glavni namen volitev je, da
se nagradi za zaupanjem ali pri-
znanjem tiste, ki so tega vredni,
in da se razdeli brce in klofute
po zaslužnju. Če svobodni dr-
žavljeni te republike tega ne
znajo ali nečijo storiti, naj po-
sledice zapisejo za lastna use-
sa. V deželah, katere vladajo
diktatorji, bi ljudstvo z vsemi
štrimi zahvalilo bogove za pravo
svobodnih volitev.

Med najbolj žalostne figure
te dežele pa spadajo tisti radi-
kalni junaki, ki pred volitvami
in po volitvah vpijejo kot greš-
ne duše in kritizirajo vse kri-
žem, na volilni dan pa obsede
doma za pečjo.

Par dni po volitvah bo Mar-
tinovo in takrat bomo v novo-
krščenem vinu utopili našo ža-
lost in razočaranje ali pa z
istim zalili naše veselje in lepe
nade—kakor bo. Pri tisti pri-
liki bomo pozabili na depresijo
in seveda tudi na prohibicijo.

Ali ste že razmišljali kdaj o
tem, da ni vseeno, kako se po-
stavi jed na mizo? Tekom več
kot dvajsetletnega lastnoročne-
ga opazovanja po tisočih res-
tavracijah sem prišel do pre-
pričanja, da se namizna po-
strežba razdeli v štiri glavne
razrede.

Največ strežnikov in strežnic
spada v vrsto robotov ali avto-
matov. Strežjejo gostom kot
mašine, točno, umerjeno in
hladno.

Pa se dobi tu in tam strežaj-
ka, ki zna postaviti jed pred
gosta na mizo s tako nežno in
neprisiljeno gesto, kot bi pro-
sila oproščenja in obenem
vljudno vabila gosta, naj se po-
služi. Ne moreš odreči, če bi
tudi hotel, saj je za ves svet ne
bi maral razžaliti.

Zopet druge strežajke so
prave umetnice v serviranju.
Plebejski krompir, repo, fižol
ali regat zna s prav tako na-
ravno koketnostjo in neprisi-
ljeno eleganco postaviti pred te
na mizo, kot blagorodno pečen-
ko, potico ali torto. Te vrste
serviranje spada med lepe
umetnosti in ugaja celo takim,
ki za druge umetnosti nimajo
smisla.

Končno se dobijo strežajke,
ki za izvrševanje svojega vzvi-
šenega poklica niso prišle na
pravo inštanco. Taka strežajka
(Dolge na 2. strani)

"Nova Doba"

GLAVNO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lustina Jugoslovanske Katoličke Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

OFFICIAL ORGAN

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VIII NO. 44

Narodne volitve

Prihodnji tork bomo imeli v Zedinjenih državah narodne ali splošne volitve. Ameriški narod bo izvolil predsednika Zedinjenih držav, vse člane poslanske zbornice ali zbornice reprezentantov in tretjino članov zveznega kongresa. V raznih državah Unije se bodo vršile tudi volitve članov legislativ, guvernerjev in drugih državnih činovnikov.

Slovenec nas je v Zedinjenih državah okoli četrta milijona, in s precejšno sigurnostjo lahko trdimo, da nas je 75 procentov ameriških državljanov. Naša usoda je tesno zvezana z usodo Zedinjenih držav, zato nam ne more biti vseeno, kdo dela postav za to deželo in kdo ima v rokah izvršujočo oblast. Glas vsakega izmed nas je na volilni dan prav toliko vreden kot glas vsakega milijonarja. Bilo bi torej nepravilno in za našo inteligenco nečastno, če bi se sami oropali pravice sodelovanja pri upravi naše nove domovine s tem, da se ne bi udeležili volitev, češ, bodo že drugi opravili brez nas.

Pravila J. S. K. Jednote določajo, da mora biti naše uradno glasilo neustrankarsko, to je, da se ne sme vdnjati nobeni posamezni politični stranki, da ne sme nobene omalovaževati in nobene protežirati. Člani naše Jednote pripadajo ali smejo pripadati različnim strankam, in ker vsi enako prispevajo za vzdrževanje svojega glasila, ne bi bilo pravilno in pošteno, da bi list propagiral kakšno gotovo stranko in s tem žalil druge člane, katerih mišljenje se ne strinja z dotično stranko. Te smernice se je list držal od vsega početka in temu se imamo zahvaliti, da v naši Jednoti nimamo političnih prepričev.

V pravilih naše Jednote pa imamo tudi točko, ki določa, da spada med namene naše organizacije tudi gojiti med svojimi člani ljubezen do slovanskih narodov, posebno pa do naše nove domovine — Amerike. Ljubezen in prijateljstvo pa nima nikakega pomena, če se izraža samo v besedah; kajati se mora v dejanjih.

Dežela, katero smo si prostovoljno izbrali za našo novo domovino in kateri smo prostovoljno prisegli zvestobo, nam mora biti prva na svetu. Ni s tem rečeno, da moramo brez-pogojno hvaliti vse, kar je ameriško. Naša dolžnost je, da skušamo izpoznati njene vrline in jih pravilno cenimo, obenem pa da skušamo izpoznati njene napake in pomanjkljivosti in jih po svojih zmognostih skušamo odpraviti ali zmanjšati.

Mi vsi smo po svoje pomagali k veličini te dežele z našim fizičnim delom, z našo varnostjo, poštenostjo in z raznimi gospodarskimi ustanovami, ki ne koristijo samo nam, ampak tudi ameriškemu narodu kot celoti. Po svojih skromnih močeh smo prispevali in še prispevamo k splošni ameriški kulturi. Toda naše delo za našo novo domovino s tem še ni končano. Če res ljubimo to deželo, moramo se zanimati tudi kdo dela postav dežele in kdo in kako jo upravlja. Ob priliki mestnih, okrajnih, državnih in narodnih volitev se moremo udeležiti tudi v tej smernici. Svojemu številu primerno lahko tu ali tam nekoliko pripomoremo, da se uprava dežele izboljša in da se sklepajo zakoni, ki bodo v največjo korist prebivalstva Zedinjenih držav.

Slovenskih volilcev v tej deželi je najbrže znatno manj kot 75 tisoč, in še ti so večinoma raztreseni širom te velike Unije. To je neznatna kapljica v morju 60 ali več milijonov volilcev te dežele. Kljub temu so ti naši glasovi dragoceni. Včasih par sto glasov ali samo par glasov odloči izvolitev dobrega ali slabega postavodajalca ali uradnika.

Nova Doba kot glasilo J. S. K. Jednote ne priporoča svojim članom državljanom, da naj volijo za to ali ono stranko, za tega ali onega kandidata. Priporoča pa jim, da pazno in inteligentno študirajo situacijo, da čitajo tozadevne razprave in poslušajo govore od vseh strani, nakar naj si na podlagi vsega tega napravijo svojo lastno sodbo in jo izrazijo z volilnim listkom na volilni dan. Volitve so zato, da volilci sami razmislijo in po svoje sodijo, ne pa zato, da bi slepo drčili za to ali ono stranko.

V republikah kot je ta dežela odloča večina volilcev kakšna bo postavodajala in kakšna bo vlada. Manjšina se mora zadovoljiti s tako vlado, kakršno izvoli večina, pa bila taka ali taka. In včasih odloči en glas, da se manjšina izpremeni v večino.

Ne omalovažujmo torej naših glasov, ne odrekajmo se pravice sodelovanja pri upravi dežele, katero pravico nam daje državljanstvo Zedinjenih držav. Ne izgovarjamo se, da bodo že drugi opravili za nas ali da kandidat, za katerega bi mi volili, itak nima prilike za izvolitev. Če bi vsi tako govorili ali mislili, bi nihče ne šel voliti in splošna volilna pravica bi postala navadna farsa.

Vsi, ki smo ameriški državljanji, pojdemo dne 8. novembra na volišče in oddajmo svoje glasove za tiste kandidate, katerih izvolitev bi bila po našem mnenju v največjo korist občini, okraju, državi, ameriškemu narodu in človeštvu v

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

vrže ali sune pred tebe naročeno jed, kot se vrže konju šop sena, pudeljno kost ali prešču buča. Nerodno je, da tako serviranje pri nas dvonožnih ne vzbuja sličnega teka in navdušenja kot pri prej omenjenih štirinogatih gentlemenih.

Če bi jaz imel kakšno besedo pri jerpergah preroka Mohameda, bi rezerviral deveta nebesa za dobre kuharice, deseta pa za dobre strežajke; sam bi se pa po vzgledu svetega Aleša zadovoljil s kamrico pod stengami med tema dvema apartamentoma.

Neki dopisnik tam med idiličnimi pennsylvanskimi griči vabi drage rojake k lovskemu banketu, ki da bo prirejen na večer 5. novembra. Na banketu bodo servirani pravi zajci, katere so obljubili preskrbeti in darovati domači lovci. Lovci so velikodušni in požrtvovalni, vprašanje pa je, če bodo tudi zajci. Priporočljivo je, da jim nihče prej ne pove, kaj jih čaka, kajti demokratičnim zajcem je ljubeše deteljno strnišče kot vsi banketi.

Mussolini apelira na Ameriko, naj briše evropske dolgeve. To je čisto logično, saj Evropa vendar krvavo potrebuje ta denar za novo oboroževanje in novo vojno.

Naravoslovci baje iščejo za komarja novo, bolj primerno ime. Če bi mene vprašali, bi jim lahko postregel z zbirko zelo izrazitih imen, ki jih naši dragi rojaki dajejo komarjem na polnih piknikih.

V Sardijevo restavracijo v New Yorku, kamor navadno zahaja bolj odlična družba, je nedavno prikorakala čisto navadna štirinogata krava. Malo je pogledala po odličnih gostih; nakar je prezirljivo zamahnila z ušesom in odšla, ne da bi rekla buu ali muu. Celo dobro vzgojena krava se ne mara pajdašiti z vsako družino.

Neka železnica v državi Ohio ponuja po znižani ceni na prodaj tovarne železniške vozove. Če so res poceni, jih morda ljudje pokupijo za božična darila svojim dragim.

Ameriški banditi so zopet enkrat pokazali, da nimajo enakih kolegov na svetu. V Crookstonu, Minn., so nedavno naskočili tamkajšnje jetnišnico in zvezali stražnike, nakar so pobrali 500 dolarjev gotovine in zasegli veliko zalogo žganja, strojne, pušk in drugega orožja, kar vse so komodno odpeljali na trčku. Daleč smo prišli. V Ameriki dandanes človek niti v ječi ni varen pred banditi.

Prijatelju, ki me je nedavno vabil v Kansas in namigoval, da tam solčne rože še vedno cveto, naj bo na tem mestu povedano, da za enkrat ne morem nikamor, če bi še tako rad. Saj se komaj vidim iz samih protestov, protiprotov, posredovalnih protestov in slične literature. V teh resnih časih se ni za smukati okoli solčnih rož. Sicer pa pri kansaških solčnih rožah nisem nikoli imel posebne sreče. Samo ena mi je bila svojočasno nekoliko naklonjena. Kako se je pisala, sem pozabil, vem le, da ime ji je bilo Nora; in morda je bila res malo!

A. J. T.

NATANČEN KOLEDAR

Koledar, ki je sedaj v rabi, sicer ni popolnoma v skladu s solnčnim letom, toda ta razlika je tako majhna, da bo šele leta 5200 znesla en dan.

splošnem. Pri izbiranju in sodbi rabimo našo lastno inteligenco. Na ta način bomo pokazali svojo ljubezen do naše nove domovine, na ta način se bomo izkazali vredne ameriškega državljanstva in koristne člane človeške družbe.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

svojo vojno mornarico do moči, ki jo dovoljujejo dosedanjim mednarodnim dogovorom. Ameriška vojna mornarica bi bila potem enaka najmočnejšim. Ameriški zastopniki na razorožitveni konferenci skušajo prepričati svoje kolege, da je potreba radikalnega znižanja vojnih izdatkov nujna, kajti ti izdatki najbolj težijo razne države in onemogočajo povratek prosperitete.

SPECIALISTI za zdravljenje raka, ki so nedavno zborovali v St. Louisu, so bili soglasno mnenja, da je ta bolezen ozdravljiva, če se jo odkrije in začne zdraviti v začetnem stadiju. Navedenih je bilo nad 8,000 ozdravljenj pri osebah, ki so imele to bolezen nad pet let. Po mnenju teh zdravnikov, bi se morala vsaka nad 35 let stara oseba dati enkrat na leto zdravniško preiskati. Rak zahvata vsako leto okoli 150,000 žrtev v Zedinjenih državah in Canadi.

STARI VETERANI zapada se še spominjajo Johnny Browna, ki je bil znan tudi pod imenom "Leadville Johnny," ki je pred desetletji dobil iz znanega "Johnny" rova v Leadville, Colo., baje za več kot 20 milijonov zlata in srebra. Brownova hiša v Leadville je baje imela v cementnem tlaku vdolane srebrne dolarje za dekoracijo. Johnny Brown je umrl leta 1922 na Long Islandu. Njegova vdova Margaret je preminila te dni v New Yorku. Mrs. Brown se je nahajala svojočasno na ponesrečenem parniku Titanicu, toda se je z velikim naporom rešila.

V NEMČIJI se bodo vršile nove volitve za državni zbor, ki je bil nedavno razpuščen, v nedeljo 6. novembra.

REPUBLIKI Bolivija in Paragvaj, ki sta že dalje časa v konfliktu zaradi spornega ozemlja El Gran Chaco, sta sprejeli posredovanje peterih nevtrálnih držav. Posredovalci predlagajo premirje v Gran Chaco okrožju, demobilizacijo rezervnih čet v obeh republikah in splošno zmanjšanje stalne oborožene sile v obeh državah.

FRANCIJA namerava predložiti razorožitveni konferenci v Genavi svoj poseben načrt. Po tem načrtu naj bi vse države znatno zmanjšale svoje oborožene sile, Zedinjene države pa naj bi z drugimi državami vred garantirale varnost narodov pred napadi.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Z. C., Ely, Minn.—Poslani dopis je polemične in politične vsebine. Take dopise priobčati v Novi Dobi pravila JSKJ ne dovoljujejo. Poleg tega je pod naslovom ime, kot ga ni najti v naslovniku pod navedeno "box" številko.

F. S., Cleveland, O.—V zvezno pošto hranilnico morete vložiti kakršnokoli vsoto od enega dolarja do \$2,500.00. Vloga more biti le v celih dolarjih, ne v centih. Za vse vloge jamči vlada Zedinjenih držav. Urad poštne hranilnice se nahaja na glavni clevelandski pošti, soba št. 236, prvo nadstropje.

KRAVJI REKORD

Država Minnesota se ponaša s kravo Holstein pasme, ki je z ozirom na produkcijo mleka in masla posekala vse dosedanje rekorde. Povprečno da 50 kvortov mleka na dan, iz katerega se more pridobiti 1,483 funtov sirovega masla na leto.

VRTNARSKI NASVETI

Suho drevesno listje imajo marsikje navado sežigati, kar pa je velika potrata. Listje je zelo pripravno za pokrivanje endivije na vrtu, če jo hočemo vbeliti. Endivija seveda ne sme biti predolgo pokrita, sicer začne gniti. Suho listje dalje lahko rabimo za zimsko kritje plemenitih vrtnic. Ko začne padati močna slana, je treba zakriti vrtnice, da ne pozebejo pozimi. Najboljše kritje zanje je suho drevesno listje, katero nekoliko obtežimo z vejami, da ga veter ne odnese. Grmiči vrtnic morajo biti tako zakriti z listjem, da iz kritja gledajo le tanjši konci mladik, katere je treba spomladi itak odrezati.

Listje, katerega ne rabimo za kakršnokoli pokrivanje, naj se spravi v kak odročen kot v vrtu, kjer se ga naj pusti segniti. Da listje hitreje gnije, je priporočljivo ga nekoliko zmešati s prstjo in včasih z vodo politi. Dobro pregnito listje nam da najfinejšo listno zemljo kot gnojilo za vrtno rastline ali za trato.

Dalije (georgine) in kane lahko pustimo na prostem toliko časa, da začne padati močna slana. Predno začne zemlja zmrzovati, naj se izkopljejo gomoljke kan in dalij, stebila naj se porežejo tri ali štiri palce nad gomoljkami, nakar naj se jih pusti nekaj ur na soncu, da se osušijo, v slučaju slabega vremena pa naj se osušijo v kakšni garaži, drvarnici ali kjerkoli, kjer ne zmrzuje. Tako osušene gomoljke se nato spravi v hladni kleti, podobno kot se spravi za zimo krompir ali pesa.

Ako hočemo spraviti endivijo v hladne grede ali pa v klet za zimsko porabo, treba je to storiti prej, predno jo je oparila slana. Od slane poškodovani listi radi gnijejo. Endivija naj se presaja iz vrta v hladne grede pod šibo ali pa v klet ob lepem vremenu. Posamezne rastline naj se izruje s kolikor mogoče veliko gručo prsti na koreninah, nakar se jih kar mogoče tesno posadi v pripravljene grede. Vse nagnito listje naj se skrbno odstrani. Za tozadevne grede v kleti zadostuje do štiri palce na debelo prsti. Ako začne tako presajena in za zimo spravljena endivija veneti, se jo sme malo zaliti, toda tako, da pride voda le h koreninam in se ne zmocijo listi.

PROBLEMI PRISE-LJENCA

(Nadaljevanje iz 1. strani)
ne v počitnicah. — Danes imamo v Združenih državah približno 10,000 inozemskih dijakov. Polovica istih prihaja iz nekotnih dežel (Canade, Mehike in ostalih ameriških dežel). Imamo 1,300 kitajskih, 1,000 japonskih, 500 ruskih, 400 nemških, 200 italijanskih dijakov itd. Največja skupina istih je v New Yorku (2,080) in v Californiji (1,710).

Duplikat naturalizacijskega papirja
Vprašanje: Zgubil sem državljski papir, ki mi je bil ukraden skupaj z drugimi stvarmi. Kako naj dobim duplikat?

Odgovor: V naturalizacijskem uradu dobite tiskovino Form 2, 600, ki jo je treba izpolniti. Treba priložiti dve fotografiji in money order za \$10. Prošnja mora biti podpisana pred notarjem.

Števílo volilcev v Zedinjenih državah

Vprašanje: Koliko je upravljenih volilcev v Združenih državah in koliko jih gre na volišče? **Odgovor:** Urad cenzusa ceni število ameriških državljanov, ki bodo v volilni starosti dne 8. novembra, na 70 milijonov. Seveda treba vzeti v poštev tudi regulacije glede bivanja v državi in okraju, ki precej znižajo to število. Nadalje so zahtevki glede pismenosti. Volilci se morajo tudi registrirati pred volitvami in le ti smejo glasovati. Največ ljudi je šlo na volišče leta 1923, namreč skoraj 37,000,000.

F. L. I. S.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: PAUL BARTEL, 339 North Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Podpredsednik: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn.
Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: JOHN MOVER, 412-12th Ave., E., Duluth, Minn.
2. nadzornik: JOHN KUMSE, 1738 E. 33d St., Lorain, O.
3. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
4. nadzornik: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22d Pl., Chicago, Ill.

Porotni odbor:

Predsednik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich.
1. porotnik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.
2. porotnik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.

Jednotino uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sročila naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov, naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pe obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z osemimi člani ali članicami.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

obširnejše strokovno znanje, ga je oče Karel poslal v znano klosterneburško šolo, ki jo je dovršil z odličnim uspehom. Po očetovi smrti je prevzel vse domače gospodarstvo, ki ga je večje in vzorno vodil do svoje prene smrti. Ze kot mladenič je bil pokojnik navdušen Jugosloven, ker mu je bila poleg slovenske knjige najljubše čtivo srbska literatura. Kakor njegov oče, ki je umrl pred dobrimi 40 leti, je bil velik rusofil ter stalno v stikih z vsemi tedanjimi slovenskimi pisatelji, zlasti s Trdinom kot svojim stalnim gostom, tako je tudi pokojnik stal vedno na braniku slovenskega napredništva. Bil je vse svoje življenje velik podpornik vseh kulturnih in humanih društev, zlasti pa Ciril-Metodove družbe. Bil je tudi časten član šentjernejskega Sokola.

V Celju ugodno napreduje akcija za ustanovitev tvornice za pnevmatiko. Zanimanje je veliko ne le med domačini, marveč tudi inozemski kapital ponuja svojo udeležbo pri tem podjetju. V tvornici nameravajo izdelovati poleg pnevmatike tudi druge predmete iz kavčuka, kot higienske, gospodarske in sportne ter igrače.

Po zanesljivih poročilih se mu di dr. Ante Pavelić, znani voditelj teroristične skupine, ki pošilja v Jugoslavijo peklenške stroje, že delj časa v Zadru, dočim je njegov glavni pomočnik Gustav Percec za enkrat nameščen na Reki. Ob sta gosta znanega neprijatelja Jugoslavi-je Vekoslava Servacia in sta tudi nastanjena pri njem v Via Canova št. 2. V stanovanju Servacia se nahaja tudi cel arzenal raznega orožja, municije in peklenških strojev. Servacio potuje često v Zadar, Trst in inozemstvo ter je v tesnih stikih z reško kvesturo. V njegovem skladišču se nahaja tudi velika zaloga raznih letakov, brošur itd., ki so namenjene za propagando v Jugoslaviji in jih od časa do časa vtihotaplja-jo na jugoslovansko ozemlje. Servacijevo stanovanje stalno čuvajo detektivi in policijski stražniki. Peklenški stroji nosijo vsi znak VMRO. V skladišču imajo tudi več pušk, s katerimi je mogoče streljati bombe na daljavo 250 m in še več. Z odkritjem tega skladišča je tudi pojasnjeno, odkod izvirajo peklenški stroji in bombe, ki so jih v zadnjem času našli pri raznih zločincih, ki so jih zalotili na jugoslovanskem ozemlju.

Zlatniki iz dobe Matije Korvina. Kakor poročajo iz Garišnice, so delavci, ki so bili zaposleni pri poljskem delu, pri kopanju našli na zlatnike iz dobe ogrsko-hrvatskega kralja Matije Korvina. Tudi lastnik zemljišča sam je našel dvanajst zlatnikov, ki nosijo podobo omenjenega kralja.

Cerkveni strop se je zrušil na vernike. V selu Brestu pri Karlovcu se je nedavno vršilo običajno prošenje. Med službo božjo pa se je zrušil cerkveni strop, pri čemer je bilo mnogo ljudi lahko, znatno število pa težko ranjenih. V cerkvi je nastala velika panika zlasti med ženskami in otroci.

Petdesetletnica zmage hrvatskega vojske v Splitu. Dne 10. oktobra je minilo petdeset let, odkar je v splitski mestni občini izvojevala zmago hrvatska stranka. Ta pomembna zmaga se bo na svečan način proslavila v dne 8. in 9. novembra 1932. Na slavlje so povabljeni kralj, zastopniki vseh oblasti in vsi še živeči splitski župani ter številna narodna in kulturna društva.

Poplave na Vipavskem. Spriljoč nalivov v poslednjih dneh so Vipava in njeni pritoki tako narasli, da so ponekod prestopili bregove. Voda je preplavila tudi trg Vipavo. Na Glavnem trgu je dosegla višino nad 30 cm. Materialna škoda sicer še ni točno znana, vendar je precejšnja.

Sedemdesetletnica Jugoslovanske čitaonice v Splitu. Bivša Hrvatska čitaonica v Splitu, ki je Dalmaciji v predvojni dobi dala lepo število rodoljubov, se je po svetovni vojni prekrstila v Jugoslovansko čitaonico. Ta čitaonica je bila ustanovljena leta 1862, in bo letos proslavila sedemdesetletnico svojega obstoja. Na povabilo mestne občine splitske se bo sedemdesetletnica obhajala obenem s petdesetletnico ustoličenja hrvatske občine, ki pada na dan 9. novembra 1932.

Nevarna igra s kačo. Kakor poroča "Koroški Slovenec," je šel te dni družba brezposelnih iz Šla-čez Šajdo, med njimi tudi 30-letni ključavničar Jože Hofer. Ob potu so zapazili črno kačo. Hofer jo je vzel v roko, da bi se z njo poigral. Kača pa ga je trikrat usekala v roko. Kmalu so se pokazale posledice. Roka je postala črna in so mu jo v bolnici morali odrezati. Ubogi fant bo moral torej drago plačati svojo neprevidnost.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

FAMILY BUDGETS

Today, when prices of commodities have reached new lows, when wages to produce food, manufactured articles and the like have decreased correspondingly, the populace is penny-pinched.

Every item of household, personal, business and other expenses are closely scrutinized for possible saving, for today a dollar is twice as hard to obtain than it was in 1929. In some extremely unfortunate cases there is no budget, since there is no income, and the family has to make the best of what it is given them through charity.

When the family budget was first introduced a few years ago, and little pamphlets first made their appearances in the homes and disbursements. Especially was this true among Slovene people, who felt that any and all economies were readily effected in the family, and further attempt to cut expenses was impossible.

In many cases our Slovene people were correct. Expenses were cut to the bone. But the idea of a family budget is to equalize the expenditures, so that a family need not literally live for three weeks in a month and then spend money for the sorts of unnecessary household articles the last week of the month, because a few dollars are left over.

However, part-time employment and decreased salaries forced the family head to take a piece of paper and pencil and start figuring on how a few dollars had to be stretched to meet needs. Then it dawned upon such people that a family budget could be made useful. Unlike during periods of prosperity, the few dollars must serve to feed and clothe the family, furnish heat and light. Hence, just so much money could be used to buy meats, vegetables, milk, and just so much money could be used for rent of the home and other items.

With the exception of not being able to save any money each month in this depression, the budget nevertheless served a good purpose. What the little pamphlets, informing people how to budget their comes, failed to accomplish, adverse economic conditions brought about.

LODGE ASSESSMENTS

One important item on the family budget is fraternal insurance. The scale of assessments does not slide with economic conditions, but remains stable. Hence the amount appropriated each month must remain the same. Fortunately, fraternal benefit insurance is kept to the lowest possible premium at all times, regardless of good or bad times.

As has been stated before in this column, lodge assessments paid monthly can be compared with savings deposits in the bank. In both cases money paid in is not actually spent, but merely invested.

When members of our S. S. C. U. become sick, disabled, or have an accident as provided in their certificates, part of the financial burden, and in some cases the entire expense, is provided by our Union. And when death claims one of our members, his or her dependents are given the death benefit insurance.

Although money is not easy to obtain today with which to meet all expenses, we must keep in mind the benefits to be derived in being a member of our S. S. C. U.

Health Officer and the Milk Business

In this day of modern inventions and modes of travel, and crowded living conditions, both solid and liquid foods, both solid and liquid, may build health or spread disease. The production and distribution of milk under sanitary conditions is therefore a matter of public concern. All divisions of the state—agriculture, extension, education and health—may contribute to the success of any program in bettering the health of the citizens, but it is the health officials who are most responsible for efforts to safeguard communities.

They can inspect places where milk is produced, handled or distributed, but that does not prevent danger from diseased cows. Therefore, the health department must test the herds, but it is impractical to do this often enough to catch every infected animal before it has dispatched its germs to the dining table of countless families. And so the health department makes frequent laboratory examinations of samples of milk, but if, for instance, typhoid germs are discovered, the person who has the disease must be traced. Therefore, all individuals who handle milk need to have physical examinations, including laboratory tests. Only in this manner can the typhoid "carrier" be detected and prevented from the

possibility of starting a milk-borne epidemic. And since, with all these activities put together, one careless milker or a single infected cow, may start a long trail of illness and death, the community which really wants to be safe, commissions its health officials to require one more essential precaution—adequate pasteurization of its milk supply.

Milk Ordinances

Regulations for the production, handling and distribution of milk under sanitary and healthful conditions, vary in different states, but studies have shown that those communities which have adopted and are enforcing ordinances similar to the Standard Milk Ordinance of the United States Public Health Service on the whole rank higher than the average of others—in the quality of their milk supply, in freedom from milk-borne diseases, and in consumption of milk.

Federal supervision of the nation's milk business is restricted to interstate commerce in dairy products and to advisory and co-operative assistance. The requirements for Grade A Raw Milk and Grade A Pasteurized, as set down in the Standard Milk Ordinance, are being adopted by more and more cities. When citizens move from one locality to another they can tell then whether

COMMENTATOR

A GOOD REMEDY

Cleveland Slovene colony with its many National Homes has a number of dances and dramas scheduled every Saturday and Sunday evenings during the fall. On some occasions every available hall in the vicinity was rented out. All of which means very little profit or even going into the red for many groups sponsoring such entertainments.

Cleveland Journal in one of its recent editorials brought to the attention of its readers that there were "too many" conflicting affairs held by lodges, clubs, etc., on the same evening. John L. Jevitz Jr., member of SS. Peter and Paul Lodge, No. 66, SSCU, Joliet, Ill., noticed the Journal's editorial and hastened to inform us that in Joliet duplication of dances and the like is almost entirely eliminated. Here is what Mr. Jevitz Jr. has to say:

"Here in Joliet we have an organization called the United Slovene Societies of Joliet that has eliminated having more than one affair on the same day or night. It is a popular and growing organization, doing fine work in promoting other ideas and movements of benefit to the societies and the colony as a whole.

"SS. Peter and Paul Lodge is one of the originators of this harmonious organization, and my object and reason for writing to you is to have you and the local S. S. C. U. branches sound a call for such a movement in your Cleveland colony."

This is certainly a splendid suggestion to which all SSCU members in Cleveland should give plenty of serious consideration in mapping out plans for lodge's activities in the future.

What is your opinion?

Collinwood Boosters' Card Party and Dance

Cleveland, O. — Collinwood Boosters Lodge, No. 188, SSCU, is holding a card party and dance Wednesday, Nov. 9, commencing at 7:30 p. m. in St. Mary's Church hall on Holmes Ave. Bunco, pinocle and sixty-six are some of the games to be played. Suitable prizes will be awarded. Refreshments shall be served free, and there will be plenty of eats for all guests in attendance. Dancing shall follow the card party. Music shall be furnished by the well-known accordion wizard—Tony Klun. Just think, folks, you can get all this entertainment for only 25 cents, the admission price. We extend a cordial invitation to members of George Washington Lodge, No. 180, SSCU, and Betsy Ross Lodge, No. 186, SSCU. Here's hoping we will all meet Nov. 9. Don't forget.

John Laurich, Pres.

Author: And what did you think of my last joke?

Editor: Mighty glad to know it was your last.

they are getting milk of the same quality as before, and when officials survey and rate the different communities within a state, the same standard tests for all make just comparison possible. Whether or not the Standard Milk Ordinance is adopted, the public health status of the milk supplies of all municipalities should be surveyed and rated as frequently as practicable.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zorta, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 819 W. Birch, Chisholm, Minn.
Louis M. Kolar, Athletic Commissioner and Editor of English Section, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

BRIEFS

Two Slovenes attended the Northeastern Ohio Teachers' Association convention held in Cleveland last week. They are Misses Vida Kumse and A. Kodolja, both of Lorain and instructors at Lorain High School.

Among the last week-end out-of-town visitors to Cleveland were the following: Dr. and Mrs. F. J. Arch of Pittsburgh, Pa.; Mr. and Mrs. J. Kumse of Lorain, O., and Mr. and Mrs. Zigmund of Canonsburg, Pa. Dr. Arch attended the SSPZ supreme board's quarterly meeting in the capacity of supreme medical examiner, being also supreme medical examiner of SSCU. Mr. Kumse is member of Supreme Board of Trustees, SSCU, and chairman of that board beginning with Jan. 1, 1933. Mr. Zigmund is member of SSCU Supreme Judiciary Committee commencing with the new year.

Seventy-five girls from the Chisholm (Minn.) High School reported for the girls' swimming team this year, an increase over the number reporting in any year. The reason is that Miss Anne Govednik of Olympic fame will participate on the school's team again. Among the members of the team and candidates are found many Yugoslavs, as follows: Marie Seorich, Anne Dergantz, Bernadine Perko, Rose Vidmar, Jennie Previtz and Amelia Debelak.

Miss Augusta J. Terbovec and Mr. Walter J. Guzik, two popular and active members of George Washington Lodge, No. 180, SSCU, were joined in wedlock last Saturday morning, Oct. 29. Mrs. Guzik is a niece of Mr. Anton J. Terbovec, editor-manager of Nova Doba. Congratulations and best wishes for the future.

Jugoslavs will be represented at the 1933 Chicago World's Fair. Committee in charge held its first meeting recently to discuss preliminary plans. Jugoslav government will enter a display with works of prominent Jugoslavs such as Pupin, Tesla, Mestrovic and others lending much prestige to the entry. (Cleveland Journal.)

Elaborate preparations are being made by the Slovenes of Cleveland for the International Exposition to be held at the Public Auditorium, Nov. 19 to 27. Mrs. J. Zorman is chairman of the patrons' committee, and along with Mrs. F. Suhadolnik and Mrs. J. B. Mihaljevich and others, serving on various committees, will assure the Slovene exhibit of a successful participation.

Biggest of Snake Family

The world's largest snake is the reticulated python, found in the East Indies.

Export Majestics, No. 218

Export, Pa.—Here are a few lines that every member of Majestic Lodge, No. 218, SSCU, should read.

We cannot understand why our regular monthly meetings are not well attended lately. For this reason we want all our members to be present at our next regular monthly meeting to be held Nov. 17 at Bert Mercello's residence. This meeting will be patterned after a special gathering and will commence at 7:30 p. m. Members who have not attended at least one meeting out of three will have fines to pay.

Buddy Korach.

Thirty Historical Structures to Be Reproduced at Exposition

Reproductions of more than 30 structures, known the world over for their historical significance and beauty, will house the exhibits being arranged for the Cleveland International Exposition at the Public Auditorium Nov. 19 to 27.

Additions in the last week to the list of groups participating have raised the number of displays to 32, according to John H. Gourley, former recreation commissioner of the Forest City and head of the organization sponsoring the unique affair. Mr. Gourley has announced that he expects the total to reach 40.

"The Cleveland International Exposition might well have been named the 'World in Ohio,' for that is exactly what it will be," Mr. Gourley said. "Every nationality group of importance will be represented. I am confident that when the doors of the exposition open we will have not 32 but more nearly 40 exhibits.

"A building representing some famous structure of the Old Country is to be erected for each of the foreign language groups. Within these buildings will be a display of the arts and craftsmanship for which the various countries are noted. In most of them there will also be a restaurant, so it will be quite possible for visitors to 'eat' their way around the world.

"Our cosmopolitan city will occupy both floors of the main auditorium. Adjustments in the arrangement of the buildings are now being made to accommodate the additional groups who have signified their intention of participating."

Among the new exhibits will be one depicting the life of the American Indian, another ancient and modern African life and art and a third existence in Palestine.

History of Cigaret

The earliest reference to the cigaret occurs in literature in 1842 and 1843, where it is stated that cigarets were smoked in France and Italy. Laurence Oliphant is generally credited with the introduction of the cigaret to English society. It did not become popular, however, until 1870.

Let Him Rough It

Harry: Now that your boy is going to college, you ought to buy him an encyclopedia.

Roy: Be darned if I do! Let him walk like I did.

Judge: Why did your wife hit you with a flatiron?

Victim: Because a neighbor borrowed her rolling-pin.

Pathfinder Lights

Gowanda, —N. Y.—Success again crossed the paths of the Pathfinders, No. 222, SSCU. This time the large, spacious Slovenian Hall proved to be too small to adequately take care of the happy crowd that stormed the doors. Almost every available place was being occupied by a hilarious group. Of course, it was, as it should have been, because the music was being furnished by the Low-Down Stompers of WSBR, Buffalo. Dancing began at 8 o'clock and the party finally broke up at 4 in the morning. Nevertheless, there were still some who wished to keep right on dancing.

The Pathfinders wish to thank George Samson, who donated his services with accordion music while the orchestra was not playing. It would be hard and unfair to mention just a few names of members who did their share of the work to make this dance a success. Practically every member that could possibly be there was at one time or other a member of the kitchen crew or some other committee.

We were glad to note the great number of the Buffalo Big Four SNPJ crowd as well as members of other local lodges with us during this record attendance harvest dance. We hope that we may be able to return the favor in the very near future.

The door prizes were awarded to one of our own members, Sophie Stosh, and to Leander Russell of North Collins. Incidentally, Sophie has been awarded almost all the prizes we have given away since she joined our lodge.

The hall was fittingly decorated with its many-colored autumn leaves, as well as in Hallowe'en atmosphere with its black cats, skeletons and cornstalks. The most fun came in decorating the hall on Friday night. Mary Voncina brought down a large basket of grapes to be used as a part of the ornaments. However, Molly Klancer and Mary herself practically ate them all. Of course, we all helped. Frank Krall and Henry Zuzek didn't want to deprive the fair sex of their share, so they only took seven or eight bunches apiece. In the latter part of the evening the boys were treated to a real circus show—the girls had been throwing grape skins all over the floor and so they had to get down on their hands and knees and scrub. This will make a good act for some future dance.

Thus ends another chapter in one of life's happy moments. Don't forget our big gala night and good time party on Nov. 19. You have worked hard in 1932, but now let's end the year with one last big frolic. More details will be given soon.

Ernest Palcic Jr., No. 222, SSCU.

Attorney: Don't worry, old man; you won't be convicted. The jury is bound to disagree.

Client: What makes you think so?

Attorney: Why, I've just discovered that two members of the jury are man and wife.

Curb Service

Pointing machine guns at windows of a Long Island bank, two bandits forced a clerk to throw out \$11,000. This is thought to be the first instance of bandits demanding curb service.

Tezak Florals Average 972 for Six Games

Joliet, Ill.—A fine crowd of SS. Peter and Paul Lodge, No. 66, SSCU, pin fans were on hand to pull for their lodge team, the Tezak Florals, Tuesday, Oct. 25, when the No. 66 champs hit the wood for 2932 to take three games from the Morris Florals. The opponents have a strong outfit, but playing against our boys they threatened in only one game—the second, 957 to 943. But what the champions did in the third game was just "maul 'em" to the tune of 1006 to 906.

For the six games played the brother florals have an average of 972. Their average for last year was 968. It looks very much like A. B. C. class of bowling.

TEZAK FLORALS			
Papesh	201	187	205
Ramutta	218	213	204
Korevec	208	219	194
Kubinski	213	148	224
Horwath	135	190	179

Totals..... 975 957 1006

MORRIS FLORALS			
Workman	213	211	197
Kearns	135	171	218
Nord	170	176	260
Lieberman	192	190	125
Hoffman	176	195	166

Totals..... 886 940 906

John L. Jevitz Jr.

Lorain Get-Together

Many SSCU members and friends from Cleveland and Lorain attended Mrs. C. Jacopin's get-together party held Saturday, Oct. 29, at her home at 1725 E. 32d St., in Lorain. The hostess certainly is a master in the art of entertaining guests, as all who attended the party (including the scribe) will agree. In fact, such excellent music, tasty refreshments and a superb hostess made guests feel reluctant to leave for home at the time of departure.

Catching Dogs With Nets

In south France and Italy stray dogs are very common in the towns. Now and again these dogs are attacked by madness and, at such times, the authorities send out men to catch all the stray dogs that are in the streets. Some of the dogs are very wild, and it would be dangerous business to seize hold of them even if they did not actually happen to be mad. So the men go out armed with nets at the ends of long, stout handles. When a man sees a dog he runs up to him and puts the net right over the animal. Then he takes net and dog to a funny sort of cage on wheels, and pushes the whole thing inside. When the dog has scrambled out of the net, the man is ready to go in search of another stray animal. As soon as the cage is full, it is taken to the police station. The dogs are given food and water for three days, and then those that are not claimed by their owners are destroyed—a far more merciful thing than to let them run wild.

"It's too bad about Nixnoole losing everything in the depression. He's one man who I thought had more brains than money."

"Isn't there any chance for recovery?"

"No, even the psychiatrists have given him up."

Minister: My poor woman, you must be full of regret for shooting your husband.

Chicago Gal: Sure. I should er done it 20 years ago when I wuz young and beauteous.

"TENTH BROTHER"

By Josip Jurčič

Translated from the Slovene Text by Joseph L. Mihelich

(Continuation)

It came also to his mind how awkwardly he would, at times, feel in his new occupation. He knew that it is a penance teaching a stubborn dunce, especially if the parents are, in their too great love, convinced that the boy has a brilliant and good head. Also, Lovro Kvas was not very much used to move in the better class of society; the simple peasant's son was more solid in the old poets, Horace and Homer, than in the foolish bows and dry conversations of "the cultured society." Nevertheless, he was consoling himself with what Dr. Vencelj had told him about the Slemenice's family, and from the other side, he did not feel himself exactly repulsive, so as to feel afraid and trusted his natural and sufficiently cultured intellect and sense.

In this thoughtfulness Lovro Kvas had forgotten to watch where the side road was that leads, according to Peharček's description, to the Slemenice. Only after the sun had set, and after the people had begun to meet him oftener, it occurred to him that he had probably missed the right road.

"Is this the right road to the Castle Slemenice?" asked he of an old, wrinkled man who carried a bundle of crooked, uncut birch branches on his back.

"Wha-at?" dragged out the old man with a high-pitched voice, from which it could be judged that he was deaf.

Kvas asked once more.

"I cut the branches for brooms, for brooms!" replied the man.

"You do not understand me, dad! I should like to know how far is yet to the Slemenice, and where must I go to get there?"

The old man stared at him with his small eyes, and said, "Well, yes, that is right!" and slowly went his way.

If Lovro did not want to remain with his nag in the middle of the road, he had to ride on, although it seemed to him almost better to turn back because, judging by his watch, he thought that according to Peharček's words, he should have been already at the Slemenice if he had not missed the road. But just as if an evil spirit was playing pranks on him, right now there was not a person on the road. On the east the moon was already showing its full face.

After a short time he noticed a small boy with a basket in his hand, who was running toward him. The place was somewhat deserted, and the boy probably thought that this man in his dark top coat was one of those evil gentlemen who come foreclosing his father's property because of not paying the taxes, and for this reason he moved from the road to the meadow.

"Hey, boy, stop!" shouted the rider. "Where must one go to come to the Slemenice?"

But the barefooted boy, instead of answering, squeezed his cap under the arm and galloped away over the meadow as if all the devils were behind his heels.

Disgusted, Kvas begun to bawl, and get angry with himself and the parents who so bring up their children. Now he espied a third person, and thought to himself (the third time one is likely to succeed): if I do not find our yet anything, then I will turn back and stay over the night in the first house that I will come to. A young girl with a basket on her head met him.

"Good evening, Micka!" Lovro greeted her and asked her the whereabouts of Slemenice.

"Oh, my God and holy Mother!" replied the girl. "Why, you went over too far, about one hour and a half walking distance; have you not seen the tall pine tree, standing alone, and a small graveled road? There you should have turned to the side. If you are going to ride slowly, we can go together, and I will show you the road. It will be just right, now I need not be afraid to go alone."

Lovro turned his horse, and slowly he traveled back with the girl. He asked her many a thing, and she told him of this and that while they were on their way, which we shall not put down here, because it would be of too little importance for a more serious reader. When they came to the mentioned pine tree, she explained to him from which path he should keep away that he would come right.

"It is a little cloudy, if only God would grant that the moon would not hide behind the cloud, you will come all right."

"A-ha!" growled here a third voice, and Kvas noticed a queer looking man on the road, "a-ha, girl, I will tell to your fellow, that you are talking with others at night by the moonlight; poorly I will praise you, ha, ha, ha!"

"Are you Martinek?" said the girl. "Look, this gentleman goes to the Slemenice. You are going his way, too, and can easily walk with him."

But to Lovro she had whispered: "Do not be afraid of him, even if he is ragged, barefooted and ugly, and not in his right mind, but he is honest. He is the Tenth Brother; he knows the way well. Good night!"

CHAPTER II

He who knows the life, the actions and the motives, the thoughts and the convictions, as they were at one time, according to the tales of our old Slovene fathers, who praise deaf and blind for the corrupt new world, will agree with me, that forty or more years ago there was among our people a great deal more of poetry than in our withered present. Where does yet happen something unusual? Who knows yet anything today? Only some poor swindler comes yet, in order to dupe some person. So say our grandfathers. How long is already since there was heard anything about a Tenth Brother! In former times there was occasionally found someone, who was, born the tenth son of a mother and gifted with the unusual characteristics and abilities; wandering, as if driven by the divine predestination, from house to house, through the wide world, telling fortunes, showing hidden treasures, singing songs, and telling stories as no one else could. The people adored him, and liked to see him, and gave him food and shelter. It is true that there comes yet, occasionally, into some mountain valley, some ragged and dirty peripatetic, but whom we call, coarsely and ordinarily, a beggar, and who claims to be the Tenth Brother. But the world has become skeptical and less hospitable, and also our Tenth Brothers are not anymore those that they used to be of old. They know little—and as our fathers claim—are nothing else but swindlers.

But let us return to our travelers. Silently walked the man, whom the girl has introduced to Lovro as the Tenth Brother, and the young man had enough time to observe this strange creature by the moonlight. He was a man of about forty years, but his back was already beginning to double up. He had on

himself nothing else but a shirt of the coarsest canvas, as a Slovene mother weaves it, long canvas trousers, at one time dyed black, but now already brown and under the knees very muddy and ragged; on his head crouched a broad-rimmed brown hat, tied over the head with a white thread. That his trousers were not continually sliding down, he had them tied with a pair of leather suspenders that were crossed on his back and ran over his shoulders. The evening air was quite cool, and to Lovro it seemed even cold, and yet the Tenth Brother walked barefooted. That no one would think that he did not have shoes, he carried them, tied with a vine, over his shoulders. A few times he glanced back at Lovro and observed him sharply. At this occasion Kvas saw a face that was entirely in accord with his clothing. The sunken cheeks displayed bones that gave to the whole face a rectangular appearance, and the wide nose proudly displayed the nostrils up into the air. Above the small gray eyes were brows grown together in the middle, but arrogantly twisting themselves high up on the forehead, of which very little could be seen because of the disheveled hair.

Although the girl had consoled him that he need not be afraid of the Tenth Brother, nevertheless, a strange sensation shot through Lovro when he found himself alone, at night, out on the deserted field, with such a strange person. But when he noticed, after a short while, a light in the distance, he felt a little more courageous and thought to himself, "What can he do to me? I should not be afraid of one alone!" In order that the time would go faster, he began to talk with him.

"How far is yet to the castle?"

"Before they will go to bed, you will be there!" replied the Tenth Brother with a voice that was all but pleasant.

"Mister, are you acquainted with the gentility at the castle?" asked Lovro further.

"You are a fool! Why are you addressing me with a Mister? I am Martinek Spak, the Tenth Brother, as all the children know. If you do not want that someone who is more stupid than you, to laugh at you, then just call me Martinek, and we two may become even friends in these years that you will be the schoolmaster at the Slemenice."

"How do you know who I am?" asked Lovro wondering.

"Why, you asked me if I am known at the Slemenice!" answered Martinek and again laughed with his whole mouth.

"This must be queer gentility, to whom I am coming, that they intrust every change in their family and domestic life to such people," thought Kvas by himself.

"Since it appears that they have told you that such and such person is coming," said Lovro, "I must think that you are an old acquaintance in the castle. Therefore, you can easily tell me what kind is the young lady, the lady, and the lord!"

"Oh, I can tell you that quite easily," retorted Martinek.

"But you do not want to? Why not?"

"You seem to like to ask questions," replied Martinek. "Therefore, you must allow me that I, too, ask you a thing. How do you like me?"

So saying, the queer person looked at Kvas so sharply with his small, shining eyes that the young man was almost afraid. But he recalled his own foolish question, and so he lowered his eyes, and with a forced smile replied: "I like you quite well, and why not?"

"Well, I tell you, that you, too, are pleasing to me. You will, probably, think that this does not matter, but it is not so. Martinek Spak, the Tenth Brother, and by any other name that I could call myself, may yet come handy to you in the need, therefore, look him over good. Now I will tell you first that which you have asked me. What kind is the young lady? It is true that a young man, especially, if he is not so ugly—that a dog would bark at him—as they say that I am, likes to inquire about a girl, sooner than about an old woman, this is already an old truth. Manica from the castle and I talk together quite often. Perhaps, you have seen in the cities prettier girls, and, perhaps not. The lord and the lady are also very good, but all this you will see and experience yourself."

"Are you in this part of the country already a long time?" asked Kvas.

"Since my mother died," replied Spak, somewhat silently, to this question.

"Where is your home? How come that you are not wandering round the world since you claim that you are the Tenth Brother?"

"I am at home wherever there are good people, wherever they speak my tongue. It is true that I do not have my own place at some hearth, but I am not complaining because of this. If you do not believe that I am the Tenth Brother, you can leave it alone. Think as much as you want, but speak little, if you do not want that something happens to you. Now, keep quiet about this, and talk about some pleasant thing. I like jolly and happy people. Juhej, juhej!"

And just as if he had become an entirely different person he jumped up, took his shoes from the shoulder, threw them far away, and then ran after them. Kvas could not understand all this. "This one must be a little off his head," thought he to himself.

"Can you sing, my friend?" Spak asked him.

"A little, but I do not sing now. You sing!"

Spak lifted his head toward the moon, opened his wide mouth, and began to sing hoarsely a coarse song.

"Ha, ha! Is this not a nice song about me, eh?"

"Did you compose this one yourself? Well, sing to the end! I have heard very few such songs."

"Just wait, my friend, this one and also many other songs will I sing for you, if we will look nice at each other at the Slemenice. I will tell you even your fortune, if you want, tonight yet. Only this I demand of you that you keep away from my enemies."

"Who is your enemy?"

"You will find this out, before it will be two or three days. At the Slemenice you will see him every day."

They came to a meadow. By the wayside was standing, in a solitary place, a dense linden tree extending its dense branches into the silent, beautiful moonlight night. On the west, from the hillock was visible through the foliage of the fruit trees, a pleasant small light. The castle's roofs were shining in the moonlight. The young man was enveloped by both pleasant and sad thoughts when he noticed his new lodging by strange people.

"Here under the linden tree sits often Manica from the castle, here I told her fortune," said the Tenth Brother.

"You do not know anything anyway," replied the young man. "What kind of a future shall I have?"

(Continued in Next Issue)

"CONTRIBS"

Fulfillment of an editor's dream would be an exact number of contributing articles each week, just so many words, no more and no less, and all nicely typewritten so that corrections could be made on the original.

The number of contribs vary each week. On some occasions the editor is just swamped with views and opinions of individual members. On other occasions correspondence dwindles to a mere handful.

Regardless of the amount of correspondence, the available space for the English section must be filled each week.

Lest members may receive the wrong impression, the editor wishes to inform them most emphatically that contributing articles are always welcome. In fact, this scribe would rather see a whole desk full of correspondence than one with meager number of envelopes, for it shows that the English-speaking members take an interest in their official organ and their Union.

Some lodges are represented in the New Era week after week; some on the average of two and three times a month. While still another group has a publicity man who considers it his duty to write about the lodge but once a month. A few lodges have an annual notice appear notifying members of the annual meeting to be held sometime in December, and then nothing is heard from this group until the following December of next year.

A reader can judge how alive, active and "full of the spirit to get ahead" a lodge is, by noticing the number of contributing articles that appear in New Era. Lodges which are most active, which sponsor the most varying program during the year, are invariably the ones which will have several of its members report on what the lodge is doing. Where three or four members of the same lodge comprise the publicity committee, the work to be reported is divided between such members, so that two members will not report the same thing.

However, each lodge should have at least one reporter who takes it upon himself to see that news concerning his group is regularly reported in the official organ. And when dances, dramas, and other socials are sponsored by his lodge, the publicity man should make doubly sure that the members in that locality and vicinity are properly informed of the activities.

In other words, the lodge should make sure it is getting the right kind of publicity, and also that its activities are being advertised.

Members should take advantage of their official organ.

Editor.

APPENDICITIS

The first use of the word "appendicitis" cannot be dated, but was considered so rare and obscure a word in 1888 that it was not included in the New English Dictionary published in that year.

Fedora: You don't know Jack—last evening he was kissing all during the party.

Alicia: How do you know so much?

Fedora: Well, it all went on right under my nose.

Bayberry Candle Boon to New England Women

Candles in days gone by were an item of expense to be reckoned with in the gay courts of Europe, as many as 5,000 being used on grand occasions when the vast halls were to be filled with guests. From the demand the making of candles developed into quite an important industry and laws were passed regulating the size and adulteration of the materials to be used.

When the Pilgrims found themselves on the bleak shores of New England with few facilities for artificial illumination, says the New York Sun, other methods of lighting their homes had to be devised. At first, like the Indians, they used knots of pitch pine to light their cabins, but it was not long until the thrifty New England woman learned that by boiling the little gray bayberries that grew on the low windswept shores along the coast she could procure a wax which rose to the top of the kettle. From this she made the first bayberry candles.

Postage Stamps

Those who complain about having to pay 3 cents for a postage stamp are lucky not to have lived in the old days when it cost as much as 10 cents to send a letter in this country and 45 cents in England. Then there was small guarantee that a missive would reach its destination, and even if it did finally arrive there was no telling how long it would be on its way.

The "good old days" of American 10-cent postage were recalled the other day when the New York Supreme Court put a valuation of \$7,335 on a postmark issued in Baltimore in 1845 and signed by that city's postmaster, James Madison Buchanan. The court held that the \$200 that had been paid for the collection that contained this old-timer was too low.

However, this is not the first stamp by any means. In an old album in the possession of Charles Kohen, past commander of Vincent B. Costello Post of the American Legion, Washington, the former owner took occasion to comment on the fact that the bit of adhesive paper which now expedites our letter was given the laugh when first introduced by an English schoolmaster.

The postmark at issue in New York was a stamped impression. The adhesive stamp did not come into use in the United States until 1847, seven years after Great Britain had adopted it. Our first stamps were of the 5 and 10-cent variety only. They bore the heads of Franklin and Washington. Four years later the letter rate was lowered to 3 cents and, in 1883, to 2 cents, being raised temporarily during the World War.

Before the postage stamp was adopted, postal charges were much more moderate in the United States than in England. Our rates were 6 cents for 30 miles or less, 12½ cents up to 150 miles, 18½ cents up to 400 miles, and 25 cents for every distance over that.

—Pathfinder.

Pays to Advertise

Teacher: If a number of cattle is called a herd, and a number of sheep is a flock, what would a number of camels be called?

Little Johnny: A carton.

Extremes in Books

The world's largest book, and the smallest, are in the British Museum in London.

Man Slow to Realize Great Value of Coal

In the early annals of mankind there was some knowledge of soft coal. The Chinese used soft coal for baking porcelains. It is not unlikely that some of the beautiful porcelains in the Boston Museum of Fine Arts were baked with heat derived from this early coal. The use of coal for heating purposes was known in England prior to the Saxon invasion; but the fact of its extensive existence, or valuable uses, did not gain much notice until the ninth century. It was not until 1239 that the first charter, giving permission to dig coal in Great Britain, was issued and Newcastle thus became the first town to become famous as the home of the coal miner. Even as late as 1600 only two ships were needed to bring all the coal required to London.

In this country bituminous coal was mined in Virginia about 1750 and was soon in general use in the regions around the mines for both heating and manufacturing purposes. Now the United States is by far the largest producer of coal in the world. There are three great coal-producing areas, the Appalachian, which includes the Pennsylvania coal fields; the Illinois and the Missouri field, which overlaps into all the adjacent states, and the Michigan field. There are small fields in other parts of the United States. All told there are 29 coal-producing states.

Country's Foggiest Spots

The foggiest spot in the United States brightened a little in 1930, and had only 1,562 hours of fog, so lighthouse keepers at Moose Peak, Me., have reported to the lighthouse service of the Department of Commerce. At Moose Peak, records for the last 16 years show a yearly average of 1,607 hours of fog. Runners-up on Moose Peak's record are Libbey Island and Petit Manan, also on the Maine coast. They are foggy a good bit of the time, but cannot quite match Moose Peak's figures. The United States lighthouse service states that Point Reyes light station holds the record for fog on the Pacific coast, with an average of 1,398 hours a year for 45 years.—Grit.

ODDITIES

A night club in Shanghai has a band with six saxophones.

The football rules of Jugoslavia have been changed to prohibit jumping on an opponent with both feet.

Road fatalities are reported on the increase in Scotland.

The best known of the Zulu folk songs start off, "Ngwe ne ngony ama."

Without a Single Doubt

Widow writing testimonial for a life insurance company: "On August 9th my husband took out a policy. In less than a month he was drowned. I consider insurance a good investment."

Perils of Prohibition

Jinks: How did poor Givins become cock-eyed?
Binks: From keeping one eye on his beer and the other on the door.

Mrs. Gabber: Listen! The woman across the hall has broken into song.

Gabber: Yeah, and how I wish she'd found the key instead.

Moron: Try one of these cigars my wife gave me for my birthday—they're the best things out.

Robot: How are they when they're lighted?

DOPISI

Windber, Pa.
 Pozarjam člane in članice društva Radnik, št. 204 JSKJ, pismo pridejo na sejo, ki se bo vršila 18. decembra. Na tem redu dotične seje bo novaška odbora za leto 1932. Kdor ne bo prišel na sejo, plačal 50 centov v društvo. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Vinko Kinkela,
 član društva št. 204 JSKJ.

Finleyville, Pa.
 Društvo sv. Franciška, št. 148 JSKJ, je zadnje čase začelo ne pešati na članstvu. Vzrok je lahko najti. Ako bodo delavski razmere še ne-ke, pa ne bo več v tej delavski organizaciji. Podporni društveni JSKJ ni dovolj članov, pač pa jih je preveč. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Heilwood, Pa.
 Društvo sv. Franciška, št. 148 JSKJ, je zadnje čase začelo ne pešati na članstvu. Vzrok je lahko najti. Ako bodo delavski razmere še ne-ke, pa ne bo več v tej delavski organizaciji. Podporni društveni JSKJ ni dovolj članov, pač pa jih je preveč. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Frank Pernishek,
 član društva št. 148 JSKJ.

Heilwood, Pa.
 Društvo sv. Franciška, št. 148 JSKJ, je zadnje čase začelo ne pešati na članstvu. Vzrok je lahko najti. Ako bodo delavski razmere še ne-ke, pa ne bo več v tej delavski organizaciji. Podporni društveni JSKJ ni dovolj članov, pač pa jih je preveč. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Heilwood, Pa.
 Društvo sv. Franciška, št. 148 JSKJ, je zadnje čase začelo ne pešati na članstvu. Vzrok je lahko najti. Ako bodo delavski razmere še ne-ke, pa ne bo več v tej delavski organizaciji. Podporni društveni JSKJ ni dovolj članov, pač pa jih je preveč. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Heilwood, Pa.
 Društvo sv. Franciška, št. 148 JSKJ, je zadnje čase začelo ne pešati na članstvu. Vzrok je lahko najti. Ako bodo delavski razmere še ne-ke, pa ne bo več v tej delavski organizaciji. Podporni društveni JSKJ ni dovolj članov, pač pa jih je preveč. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Heilwood, Pa.
 Društvo sv. Franciška, št. 148 JSKJ, je zadnje čase začelo ne pešati na članstvu. Vzrok je lahko najti. Ako bodo delavski razmere še ne-ke, pa ne bo več v tej delavski organizaciji. Podporni društveni JSKJ ni dovolj članov, pač pa jih je preveč. — Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

nike. To je res, toda naročil glede doma jim nismo mogli dati, ker se je razpravljalo v Novi Dobi pol leta pred konvencijo o drugih rečeh, toda o lastnem domu ni bilo omenjeno nikdar prej. Kako je to, da je konvencija odločila nekaterim onemoglim članom asesmente, saj stara pravila veljajo še do 31. decembra 1932! Nova pravila se bodo začela vpoštevati šele po novem letu. — Obenem pozivljamo vsa ostala društva, da se pridružijo temu protestu.

Za društvo sv. Barbare, št. 79 JSKJ: Alojz Krevcl, predsednik; Anton Smon, tajnik; Karl Vehovec, blagajnik. (Društveni pečat.)

Canon City, Colo.

Člane in članice društva Triglav, št. 147 JSKJ pozivljamo, da se kar mogoče številno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 13. novembra ob treh popoldne v navadnih prostorih. Na omenjeni seji bomo razpravljali o važnih zadevah v korist društva in Jednote. Kadar je premajhno število članov navzočih, se ne more priti do nikakega zaključka. Na zadnji seji, ki se je vršila 16. oktobra, je seje razpravljalo o prireditvi veselice v korist društvene blagajne, pa smo odložili na prihodnjo sejo. Torej so prošeni vsi člani in članice, da se udeležijo seje dne 13. novembra, da se o tem pogovorimo in sklenemo, kar se bo večini zdelo umestno.

Na zadnji seji se je razpravljalo tudi o gradnji jednotinega urada in je bilo sklenjeno priporočiti, da se to za sedaj odloži. Časi so preslabi in se bojimo, da bi nas zadela naklada, kar bi se pri tem lahko zgodilo. Z gradnjo naj se počaka, morda se časi polagoma kaj izboljšajo, kar vsi iz srca želimo. Pozdrav vsemu članstvu J. S. K. Jednote!

Za društvo Triglav, št. 147 J. S. K. Jednote:

Anna Susman, tajnica.

Farrell-Sharon, Pa.

Pred nedavnim časom je bila v mnogih ameriških nedeljskih listih priobčena slika tukajšnje Carnegijevе tovarne. Slika kaže, kako se vse kadi in kako da se polno paro obratuje; bila je vzeta, ko so šli delavci od dela, kako so se kazali vesele obraze, kako so se odpejali v svojih avtomobilih itd. Spodaj pa je bilo zapisano, da se je že vrnila prosperiteta. Ko so ljudje to čitali, so se takoj napravili in vse je hitelo v Farrell. Toda žal, ti stega dela v tovarni je bilo samo za en teden. Drugi teden je bilo delo omejeno na tri dni, s teh treh šifto pa so bili delavci potisnjeni na en sam delovni dan v tednu. Tako je treba gledati, da-li bo imel človek na plačelni dan, ki pride na vsaka dva tedna, enega ali dva šifto. Ljudje, ki so prišli za delom od daleč, so razočarani in prosijo, da bi se jim dalo sredstev za odpotovanje na prejšnja mesta. Tak je ta krivica in zavožen kapitalistični sistem. Naši rojaki k sreči gori omenjeni časopisni reklami niso šli na limanice. V teh časih je še najboljše, da ostane človek tam, kjer je. Ne bo imel stroškov s potovanjem, in če je za dobiti kakšno delo, ga bo prej dobil domač delavec kot pa tuji.

Tukajšni Slovenski dom bo večer 5. novembra pripravil večerjo za vse člane Doma in vse člane naših društev. Vsi so vabljeni, da pridejo v Slovenski dom 5. novembra ob sedmi uri zvečer. Večerja bo popolnoma brezplačna. Torej naj pridejo vsi in privedejo tudi svoje družine s seboj. Slovenski lovski klub je obljubil, da bo vsak izmed lovcev daroval enega ali dva zajca Slovenskemu domu v svrhu priprave omenjene večerje. Poleg tega bodo na programu tudi lovske storije; bomo videli in slišali kdo zna najbolj lagati. Seveda, ako zajcev ne bo doma tisti dan, ko jih na-

meravajo naši fantje obiskati, bo morda prišla na mizo 5. novembra kakšna kokodajska ali pa celo lisica. (Samo, da ne bo mjav-mjav! Op. ured.) Torej, rojaki v tej naselbini, ne pozabite prireditve 5. novembra!

Dne 12. novembra se bo vršila v Slovenskem domu zabava s plesom; istotako bo zabava s plesom dne 26. novembra. To bo ples "slabih časov," zato bodo pa tudi vstopnice po 25 centov za moške in po 15 centov za ženske. Rojaki in rojakinje so vabljeni, da posetijo omenjeni prireditvi. — Predvsem pa naj ne pozabijo na večerjo ali banket, ki bo popolnoma brezplačen in se bo vršil na večer 5. novembra. Tudi rojaki iz sosednih naselbin bodo dobrodošli.

Frank Kramar.

Chicago, Ill.

Na redni mesečni seji društva "Zvon," št. 70 JSKJ, ki se je vršila dne 19. oktobra letos, smo razmotirali glede protesta društva št. 44, Barberton, O., ter smo prišli do zaključka, da bi bilo vzdrževanje lastnega doma veliko dražje, kot pa znana najemnina prostorov. Živimo pa tudi v času negotovosti, in ako bo šlo tako naprej še nekaj časa, bo združenje slovenskih organizacij v Ameriki zadeva, preko katere nam ne bo mogoče iti. Vsa tega se naše društvo pridružuje protestu zgoraj imenovanega društva in pozivlja glavni odbor JSKJ, da takoj preneha z nadaljnjimi pripravi glede zidave jednote hiše.

Na isti seji smo razmotirali tudi glede poročila glavnih uradnikov in sklenili, da se naj upošteva pravila.

Za društvo "Zvon," št. 70 J. S. K. Jednote:

John Gottlieb, predsednik; Joseph Bevcic, tajnik; Joseph Sustarich, blagajnik. (Društveni pečat.)

Auburn, Ill.

Na seji društva Naprednost, št. 158 JSKJ, ki se je vršila dne 16. oktobra, smo vzeli v pretres zapisnik zadnje konvencije in razmotirali radi pasivnosti, ter smo prišli do zaključka, da taka pasivnost članstvu nič ne koristi. To iz vzroka, ker mora član plačati vse nazaj, izveniši za bolniški sklad, deležen pa ni več kot sto dolarjev, in še za tiste mora umreti, da se za njim plačajo. Na ta način bomo izgubili dosti članov. Če v šestih oziroma v dvanajstih mesecih ne more plačati, je iz društva in Jednote. Tukaj smo člani že sedmi mesec brez dela; nekateri, ki ne morejo plačevati, so društvo pustili, in še več jih obeta isto, če ne bomo dobili od Jednote kakšnega posojila ali brezplačne pasivnosti. Pravijo, da Jednota tega ne sme, da je zoper postavlo. Kadar ima dotična država zasedanje, ko se delajo postave, bi moral glavni odbor gledati, da se to kaj izpremeni.

Za društvo Naprednost, št. 158 JSKJ: Jakob Vole, predsednik; Jacob Pintar, tajnik; Joseph Lupanja, zapisnikar. (Društveni pečat.)

Chisholm, Minn.

Čitam številne dopise glede graditve lastnega jednotinega urada JSKJ in pri tem bi človek dejal, da imajo vsi popolnoma prav v svojih izrazih. Toda mi moramo vzeti zadevo tudi od nasprotne strani, da jo moremo pravilno presoditi. Skoro vsi, ki nasprotujejo gradnji jednotinega urada, so mnenja, da naj bi se ta denar rajše potrošil za plačevanje asesmentov tistim, ki jih sami ne morejo plačevati. To je jako lepa ideja, toda ne praktična, posebno, če bi se ta denar potrošil brez vsake sigurnosti, da se povrne pozneje v blagajno. Moj namen je bil, in upam da se bo še kdo drugi oglasil z navodili, da bi mogli ustanovi-

ti sistem, po katerem bi se član mogel posluževati posojila, da bi lahko plačeval asesmente v takih časih kot so sedaj. Nova pravila seveda ne bodo popolnoma odgovarjala tem razmeram, zato pričakujem od dopisnikov, da bi vzeli to v pretres, ker to bi imelo več pomena, kot pa tistih \$17,000, kolikor bi stala gradnja lastnega jednotinega urada.

Ni moj namen nikogar kritizirati, pač pa smatram, da je moja dolžnost, da izrazim svoje mnenje v korist J. S. K. Jednote. Z gospodarskega stališča vzeto, je zdaj najprimernejši čas za graditev lastnega urada. Ako gradimo v tem času, dobili bomo poslopje in opremo za 30 do 45 odstotkov ceneje kot bi bilo to mogoče v takozvanih normalnih časih. Na ta način si lahko prihranimo približno \$7,500. Na drugo stran bo glavni odbor primoran za glavni urad preskrbeti večje prostore v najem. Če bo hoteli dobiti primerne prostore, moral jih bo v najem vzeti vsaj za deset let, in najcenejšo najemnino moramo računati na \$125 mesečno ali \$1,500 na leto. V desetih letih bi na ta način urad stal \$22,500, in bi ne bil naš. Ako zgradimo lastni urad, ki nas bo stal okoli \$17,000, bo čez deset let še prav tako dober kot nov; od investirane vsote pa bi v istem času mogli pričakovati kvečjem \$6,800, pa še ne bomo vedno gotovi, če je naš denar sigurno in varno investiran ali ne. Bratje in sestre, kritika je dobra, toda za stvarno kritiko moramo imeti tudi fakte in prave informacije.

Kar se tiče združenja različnih Jednot in Zvez, je po mojem mnenju še jako daleč od pravega cilja. Jaz vam na tem mestu rečem, da če bi bili zreli za združenje vseh slovenskih (ne v številu jugoslovanskih) podpornih organizacij, bi bili na podlagi, kjer bi se nam ne bilo treba strašiti nikakega propada. Toda, kolikor jaz vidim, smo danes prav tako daleč od pravega bratskega sodelovanja, kot smo bili pred 25 leti. V glavnem naša bodočnost ni odvisna od nikakešne celotne združenosti, posebno ako hočemo razumeti in vpoštevati prava načela organizacije. To pa se doseže potom posameznih članov in članice. Seveda imamo veliko vzrokov in dokazov za združenje, toda naše nade so nas že mnogokrat varale in ni izključeno, da nas varajo tudi sedaj.

K sklepu ponovno apeliram na vse člane in članice JSKJ, da kadar pride na splošno glasovanje graditve lastnega jednotinega urada, da glasujejo "za," kajti od svoje strani sem prepričan, da ne bodo nikdar imeli vzroka se kesati. S pozdravom,

Anton Mahne.

Cleveland, O.

Članice društva Jutranga zvezda, št. 137 JSKJ naznanjam, da smo iz naših vrst izgubile dobro in zvesto članico Mrs. Mary Avsec. Preminila je dne 31. oktobra po komaj šestdesetih letih. Pokojna sestra Avsec je bila izredno pridna žena; delala je vedno zadnjih 22 let, in sicer je delala v tovarnah ali pa je prala pri raznih družinah. Zapušča soproga, eno hčer in tri sine, katerih eden je v ameriški armadi.

Članice društva Jutranga zvezda, št. 137 JSKJ so prošene, da pridejo v četrtek 3. novembra ob polu osmih zvečer na dom pokojnice, to je na 1141 E. 60th St., kjer bomo pokojni sestra izkazale sestrsko čast. Pogreb se bo vršil v petek 4. novembra ob osmih jutraj. Članice so vabljene, da se po grebu kar mogoče številno udeležijo. Pokojna Mary Avsec je bila zelo vneta društvenica društva Jutranga zvezda in drugih društev. Spadala je k sedmerim društvom. Kakor je bila

dobra in skrbna mati svoji družini, tako je bila vestna in skrbna za društva, katerim je pripadala. Naj ji bo ohranjen lep spomin!

Za društvo Jutranga zvezda, št. 137 JSKJ:

Mary Bradach, tajnica.

Detroit, Mich.

Ko dobim v roke naše glasilo Novo Dobo ter jo čitam in preobračam, najdem med dopisi največ protestov, in na drugi strani zopet proteste itd. Društva in posamezniki se skoro zvečinoma pridružujejo protestom, drugi jih odpravljajo in s tem zaničujejo zadnjo konvencijo JSKJ, vso delegacijo in glavni odbor. To se meni zdi čudno in škoda, ker nekako nasprotstvo med članstvom.

Pa še nekaj bolj čudnega je pred mojim očmi. Ne morem najti in nihče ne pove, kam so šli naši delegati, ko so zapustili mesto Indianapolis. Ali so se izgubili ali iščejo mesta in vasi, kjer naj bi se postavil jednotin dom? Če so to našli ali ne, naj se vendar oglašijo v glasilo in naj povedo, kaj so mislili takrat, ko so glasovali, da se gradi jednotin dom v Elyju, Minnesota.

Rad bi vedel, kaj zdaj mislijo, ko protestirajo sami proti sebi in svojim sklepom! Ako pa sami ne protestirajo, pa naj se oglašijo v Novi Dobi in naj povedo članstvu JSKJ kakaj so glasovali za graditev jednotinega doma v Elyju, Minnesota.

Moje mnenje je, da naj se postavi jednotin urad na Elyju, Minnesota, kot je sklenila zadnja konvencija. Glavni odbor je po navodilu in naročilu konvencije, ki je najvišja oblast v organizaciji, prišel s pripravljalnimi deli, nabavil zemljišče, načrte, itd., zdaj pa naj se to ustavi in jednotin dom zgradi drugje ali pa nikjer. Na eni strani priporočajo varnost, tisti ki protestirajo proti gradnji doma, na drugi strani pa se ne menijo za stroške, ki jih povzročajo. Zadnja konvencija je stala precejšno vsoto denarja, toda njenih sklepov ne vpoštevamo. Čemu je bilo potem treba konvencije? Zdaj bomo porušili tisto, kar je zadnja konvencija sprejela z veliko večino. Potem pride vprašanje, kam ga hočemo djeti, jednotin dom namreč. Godilo se nam bo kot v pripovedki tistemu kmetu, ki je za življenja prestavil mejnik v sosedovo zemljo, pa je po smrti hodil nazaj, nosil težki kameniti mejnik na plečih in vpil, kam da naj ga postavi; mimo je prišel pijanček, ki je bil po rujnem vincu zgovoren, pa mu je rekel, naj mejnik pač enostavno tja postavi, kjer ga je vzel. Pravljica pravi, da je pijanček s tem navodilom rešil trpljenja prestavljalca mejnikov.

Odkod se bo nam pokazal kdo, ki nam bo povedal, kam naj postavimo naš dom? In ako ga ne postavimo, kdo bo povrnil stroške, ki so že nastali s pripravami za graditev doma, ki znašajo že več tisočakov?

Zakaj si je članstvo napravljalo stroške s konvencijo, če ne vpoštevata njenih sklepov? Zakaj društva pošiljajo na konvencijo delegate, če jim ne zapuajo? Zakaj članstvo ne pošlje na konvencijo take delegate, da bi vsem ustregli in za vse prav napravili? Vprašanje seveda nastane, kje na svetu bi dobili take delegate, da bi vse zadovoljili! Jaz bi jih rad videl in poznal!

Delegati so se na zadnji konvenciji z veliko večino izrekli zato, da se potreben jednotin urad zgradi na Elyju, Minnesota, kjer je bila naša Jednota ustanovljena in kjer je vsaj četrtna prebivalstva v članstvu JSKJ. Ely je sicer majhno mesto po številu prebivalstva, kajti šteje le okoli 6,000 prebivalcev, toda je veliko po številu članstva JSKJ.

Po mojem mnenju je ravno zdaj najboljši čas za graditev lastnega urada za Jednoto, ker je vse poceni. Stavbišča so cenejša kot v dobrih časih, delavci so cenejši in material je cenejši. Ko se časi izboljšajo, bo vse to dražje, pa bo zopet prišel ta ali oni in bo vpraševal, zakaj nismo postavili jednotinega urada takrat, ko je bilo poceni!

Glavni odbor je ravnal pravilno, da je vpošteval sklep in naročilo konvencije in je šel za graditev urada takoj na delo. Jednota potrebuje večji in primernejši urad in če ga ne bomo zgradili, bomo pač morali plačevati višjo najemnino za druge prostore, dasi morda še ne bodo povsem odgovarjali svojemu namenu. Pri tem pa bi morali tisti, ki na vso sapo protestirajo, pomisliti, kaj naj se stori s tistimi štirimi tisočaki, ki so že izdani za zemljišče in druge priprave za gradnjo urada. Od kupljenih lotov bo treba plačati davke in obresti od štirih tisoč dolarjev že tudi nekaj znašajo, in kaj bomo s tistim stavbiščem, če ne gradimo urada?

Društvo Triglav, št. 144 JSKJ, v Detroitu, Mich., je zato, da se jednotin urad zgradi na Elyju, Minnesota, tam, kjer je zaključila zadnja konvencija. Kdor je v resnici za napredek Jednote, mora biti podobnega mnenja. Jednota rabi večje in boljše prostore, v lote in druge predpriprave, ki so se po naročilu konvencije izvršile v svrhu graditve, je pa že v takih štirih tisoč dolarjev. Če bi bilo po mojem, bi bil že vogelni kamen postavljen in članstvo bi bilo v par mesecih zadovoljno in ponosno, da ima za nizko ceno primeren urad za poslovanje organizacije.

John Klobuchar.

TRIJE BEDAKI

(Angleška narodna pripovedka)

Nekoč sta živela kmet in njegova žena, ki sta imela hčerko, kateri je dvoril neki gospod. Vsak večer je prihajal k njej na obisk, ostajal pri večerji in hčerko so pošiljali v klet po pivo. Tako je šla tudi nekega večera v klet po pivo. Ko ga je natakala, je slučajno pogledala pod strop in zagledala sekuro, ki je ticala v enem izmed tramov. Pa si je mislila, da je silno nevarno imeti tamkaj sekuro, zato je rekla sama pri sebi: "Vzemimo, da bi bila on in jaz poročena in bi imela sina, pa bi ta dorastel v moža in bi prišel v klet po pivo, takisto kakor sedajle jaz, pa bi mu padla sekira na glavo in ga ubila, kako strašno bi bilo to!" In je sedla, postavila svečo na vrh na tla, in se začela jokati.

Ljudem v hiši se je kajpak zdelo čudno, da tako dolgo natakala pivo, in mati je odšla v klet, da bi videla, kaj je z njo, pa jo je našla obokano na stolu, a pivo je teklo po tleh. "Ali, kaj se je zgodilo?" je vprašala mati.

"Oh, mamica!" je odgovorila deklica, "rečimo, da bi bila poročena in bi imela sina, pa bi ta dorastel in prišel v klet po pivo, pa bi mu padla tistale sekira na glavo in ga ubila, kako strašno bi bilo to!"

"Draga moja, kako strašno bi bilo to!" je odvrnila mati, sedla poleg hčerke in pričela z njo red jokati. Nekaj časa nato se je očetu čudno zadelo, zakaj se onidve ne vrneta, in je odšel v klet, da bi sam pogledal, kaj je z njima, pa sta sedela tamkaj obokani, a pivo je teklo čez in čez po tleh.

"Kaj bi utegnili biti?" je dejal.

"Glej," je rekla mati, "tisto le grozno sekuro tamkajle. Le pomisli, da bi bila naša hčerka in njen dragi poročena in bi imela sina, pa bi ta dorastel in prišel v klet po pivo, pa bi mu padla sekira na glavo in ga ubila, kako strašno bi bilo to!"

"Draga, draga moja, strašno bi bilo to!" je dejal oče, sedel poleg nje in se pričel jokati.

Gospodu je že presedalo biti samemu v kuhinji in je odšel nazaj tudi sam v klet pogledat, kaj počenjajo tamkaj, pa so sedeli vsi trije jokaje drug poleg drugega, a pivo je teklo čez in čez po tleh. Stekel je in začepil pivo. Nato je dejal: "Kaj počenjate tukaj vsi trije, sedite in jokate in pustite, da teče pivo čez in čez po tleh?"

"Oh!" je izpregovoril oče, "poglej tistole grozno sekuro. Rečimo, da bi ti poročil našo hčerko in bi imela sina, pa bi ta dorastel in prišel v klet točit pivo, pa bi mu padla sekira na glavo in ga ubila!"

In pri tej priči so pričeli vsi še huje jokati nego poprej.

Ali gospod se je zagrohotal, se iztegnil in izdrl sekuro, rekoč: "Prepotoval sem dosti milj ali še nikoli nisem naletel na tri večje bedake nego ste vi; sedaj pa odrinem na novo na pot in ako bom mogel najti tri večje bedake od vas, se vrnem in poročim vašo hčerko." Poslovil se je in odpotoval. Ostavil jih je in vsi so se jokali, ker je bila deklica izgubila svojega dragega.

Tako je odšel po svetu in prepotoval dolgo pot. Nazadnje je došel do kolibe stare ženske, kjer je rastle na hišni strehi nekaj trave. In starka je poizkušala pognati svojo kravo po lestvi do trave, a ubogo živčinec se je plašilo te poti. Tedaj je vprašal gospod starko, kaj dela.

"Kaj," je odvrnila, "poglejte tam tisto krasno travo. Prizadevam si, da bi spravila kravo na stredo, da bi jo popasla."

"Oh, ti uboga, stara neumnica!" je vzkljnil gospod. "travo moraš pokositi in jo zmetati s strehe kravi!"

No, ta ženska je bila veliko budalo.

In gospod je hodil in hodil in je prispel pod noč do gostilne. Krčma je bila polna ljudi in moral je spat v sobi z drugim potnikom. Ko sta zjutraj vstala, je bil gospod presenečen, ugrizel svojega tovariša, ki je obesil svoje kratke hlače na ročaj omarice in tekal po sobi, prizadevaje si, da bi skočil v hlače. Poizkušal je na levo in desno, a ni mogel tega napraviti. In gospod se je čudil, čemu počenja to. Nazadnje je prenehal in si z žepno rutico obrisal obraz.

"Priatelj," je dejal, "hlače so najbolj nerodna stvar, kar si jih je kdo izmislil. Vsako jutro porabim celo uro, da skočim vanje in se tako zelo razgrejem! Kako opravite vi s svojimi?"

Tedaj se je gospod zagrohotal in mu pokazal, kako je treba obleči hlače. In tovariš mu je bil nad vse hvaležen, rekoč, da se česa takega ne bi nikoli domislil.

To je bilo po tem takem drug velik bedak.

Nato je gospod odpotoval dalje. Prišel je do neke vasi. Zunanaj vasi je bil ribnik in krog in krog ribnika gruča ljudi. In ljudje so imeli grablje, metle in vile ter dregali z njimi po ribniku. Gospod jih je vprašal, kaj da počenjajo.

"Kaj," so kričali, "vzroka dovolj! Mesec je pljusnil v ribnik in na noben način ga ne moremo spraviti ven!"

Tedaj se je gospod zagrohotal in jim velel, naj se ozro proti nebu, češ, da je v vodi zgolj odsev. Ali ljudje ga niso hoteli poslušati in so ga psovali in sramotili, da jo je odkuril čim brže je mogel.

Tu je bila torej kopica bedakov, neumnejših od vseh drugih, in gospod je znova odpotoval domov in se oženil s kmetovo hčerko.

Kar ne raste in se ne razvija, to propada. Slobimo, da bo J. S. K. Jednota neprisilano rast-la!

Kaj sta doživela pred sto leti dva Slovenca v Ameriki

Dva Semicana, stara trinajset in petindvajset let, krošnjarija, sta prepotovala pred približno sto leti od Nemčije. Tam sta se pa odločila za potovanje čez veliko lužo, nakupila raznega blaga in se vkrčala v Bremeu na ladjo, jadrnico. Za prevoz s prehrano sta plačala 84 florintov. Iz Cincinnatija, kjer sta se naselila, sta opisala v obširnem pismu svojem potovanju in prve vtiske bivanja v Ameriki. Njihov prevoz čez morje je trajal polnih osem tednov in pet dni. Vsekakor je zanimivo čitati o tem danes, ko preplavljajo morske palače morje v treh, štirih dneh in je še krajše potovanje po zraku vprašanje bližnje bodočnosti. Pisma, ki jih je objavila v nemškem prevodu, takratna "Carniolia" (1. 1840.), vsebujejo naslednje:

"V petek pred vnebohodom sta se vkrčala v Bremeu za Ameriko dva Semicana in se kot pobožna Kranjca priporočila Mariji in vsem svetnikom, da bi jima bili spremljevalci in pomočniki v sili. Že prihodnji dan je nastal silen vihar, ki je trajal od sobote zjutraj do torka zvečer. Ob binkošti je bilo lepo vreme, takoj nato pa je bilo morje tako viharo, da so že vsi ubupali. Od 132 potnikov na ladji je bilo samo dvanajst delno zdravih. Tudi naša dva Semicana sta obolela, a sta bila čez dva dni zopet na nogah. Na dan sv. Trojice je postalo morje zopet mirno in sta opazovala naša potnika v njem kaj čudne reči in živali. Še večkrat so bili silni viharji. Nekoč je bil vihar tako silovit, da so morali mornarji zviti jadra in je pri tem neki mornar padel v valove, ki so ga takoj zakrili. Ladjo je gnalo kakih dvesto milj nazaj. V soboto po Petrovem jim je prišla naproti ameriška ladja "Louis" in sporočila, da je zemlja blizu. V nedeljo na Urhovo so zagledali kopno in vrhli sidra. V ponedeljek so se izkrčali, prišli za dva dni v karanteno in nato nadaljevali pot z ameriško ladjo v New York, kjer so jih Amerikanci in Nemci veselo sprejeli.

Glede prvih vtiskov in življenja v Ameriki sta pisala podjetna Semicana nastopno: V New Yorku sva ostala dva dni. To mesto je zelo veliko in bogato. Samo parnikov je tristo, drugih jadrnic pa nad tisoč. Nato sva šla krošnjari izven mesta. Kako hudo nama je bilo, ker nisva poznala nobenega človeka in se nisva mogla z nikomer razgovarjati, nikomur odgovarjati! Sedaj pa nekoliko o ameriški zemlji. Zemlja je zelo lepa in dinar živit tukaj bolje kakor pri nas gospodar, kmet boljše kakor pri nas trgovec. Tukaj ni nobenih knezov, grofov in baronov, temveč so samo meščani, kmetje in duhovniki. Tudi ni posebnih dajatev. Krošnjariji so svobodni, ne potrebujejo potnih listov in dovolilnic in smejo z vsakim blagom krošnjariiti in tržiti izven mesta. Mnogo je Evropecev, ki so se tod naselili. Tudi je tu nekoliko zamorcev, ne mnogo, ki so zelo prijazni.

Kmet nosi tu boljšo delovno obleko kakor pri nas gospod. Plače dobiva hlapec 24 florintov na mesec, obrtnik 2 florinta 30 krajcarjev na dan. Čevljar, krojač, zidar in kovač zaslužijo dnevno tudi 4 do 6 florintov. Tukaj ni vasi, kakršne so pri nas. Ako je le deset hiš skupaj, že veljajo za mesto. Velikih gozdov ni, kmetje so raztreseni in drug od drugega oddaljeni po četr, pol in eno uro. Dežela je zelo topla, sadja obilo, kakor hruški, jabolki, breskve in še drugih vrst, ki jih pri nas ni. Funt sladkorja velja tukaj pet krajcarjev. Sadje se lahko povsod trga in uživa, vsak kmet ga ponuja. V začef-

ku nama je šlo zelo slabo, ker se nisva znala jezika; sedaj sva se ga pa toliko naučila, kolikor ga potrebujeva za vsakdanji promet. Zdad sva že enajst tednov tu in še nisva videla drugega kruha kakor belega, ki ga uživajo namazanega z maslom in medom. Kavoj pijejo vsak mešan, kmet in delavec trikrat na dan, meso je pri vsaki jedi, ribe le ob petkih.

Trava rase više kakor pri nas žito. Žito raznih vrst se prideluje tu z majhnim trudom. Ako bi tukaj delal kmet s svojimi posli šet let tako trdo in vztrajno kakor pri nas, bi imel vsega dovolj za vse svoje življenje. Živina se pase tukaj dan in noč brez pastirjev in ker ni tatov, ima lahko vsak kmet svoje orodje nezaklenjeno. Kmetje so tu bogatejši kakor pri nas graščaki. Kmet ima dvanajst do celo dvajset konj, osemdeset do sto glav goveje živine, sedemdeset do sto svinj, ki jih ni treba pasti, niti krmiti, ker se same pasejo po gozdvih. Kmetje imajo po petsto do tisoč, pa tudi do tritisoč oralov zemlje, ki se plača tukaj pri Cincinnatiju po 2 florinta oral. Ako hoče kdo petsto angleških milj dalj naprej, dobi samski človek stošestdeset, oženjeni pa šest oralov zemlje brezplačno. Tukaj kujejo srebrni in zlat denar, imajo pa tudi papirnatega. Največji srebrni novce se imenuje dolar in ima veljavo 2 florinta, pol dolarja je 1 forint, najmanjši novce je eden in pol krajcarja ter se imenuje one cent. Trikratna jed s prenočninjo velja 1 forint 45 krajcarjev, toda kaj je ta znesek v primeri z zaslužkom! Kmetje dajejo tudi preskrbo, kar je cenejše kakor v gostilnah.

Sporočava vam, da sva potovala iz New Yorka v Clibetanijo, Philadelphijo, Bethlehem, Baltimore, Columbijo, Lancaster, Pittsburgh in še skozi razna druga mesta; dospela sva do mesta Mariete, odkoder sva se prepeljala, ker nisva mogla naprej peš, po vodi v dveh dneh do Cincinnatija, dasi je mesto oddaljeno tristo angleških milj. Od New Yorka do Cincinnatija znaša razdalja 772 angleških milj in prevladuje tod angleški jezik. Obleka je silno draga. Par škornjev velja deset do dvajset goldinarjev in tudi več, suknja petdeset, srajca štiri, hlače iz navadnega blaga dvanajst do osemnajst goldinarjev. Nedelje in prazniki se praznujejo z večjo pobožnostjo kakor v evropskih deželah. Take dni ni godbe in se ne opravlja niti najmanjše delo. Počivajo tudi prevozniki, četudi je tovarjenje še tako nujno. Obstojajo razne verske sekte, vendar je povsod tudi krščanska katoliška vera in v vsakem mestu so tudi katoliške cerkve. Sporočava vam nadalje, da sva 3512 ur (milj) oddaljena od vas, namreč od Cincinnatija do Semicana, in je tukaj osem ur pozneje dan kakor pri vas. Kadar imate vi noč, imamo mi dan in obratno. Amerika je natančno tam, kjer pri vas ob kresu zahaja solnce. Ladja, ki nas je pripeljala iz Evrope v Ameriko, je imela tovor 70.000 stotov in 132 oseb. — G. Friderik Baraga, misijonar, je odpotoval sedaj v Misouri, osemsto angleških milj odtod, da bo poučeval in izpredelal divjake. R. D." (Po "Jutru.")

VZROKI NEZGOD

Največ smrtnih žrtev zahtevajo prometne nesreče, takoj za njimi pa pridejo padci. Mnogo ljudi se ubije ali smrtno poškoduje pri padcu na nerodnih ali slabo razsvetljenih stopnicah, pri padcu z lestev in celo v kopalni banji. Vedno večja raba električnih priprav tudi zahteva mnogo smrtnih žrtev. Mnogo oseb je bilo že ubitih od elektrike, ki so držale eno roko na vodni pipi, z drugo pa so skušale prižgati ali ugasniti električno žarnico.

Fr. Z.:

Brezposelnost in modre besede

Kriza in brezposelnost se resujeta s polno paro in ju rešuje modra beseda, govornica in tiskana, kar je jako hvalevredno. Ni tajiti, nikakor ne, da se zadeva giblje dokaj razveseljivo. Marsikaka beseda nam že vzbuja radostno nado, da bodo slej ali prej vsi, ki so v krizi in brez posla, rešeni kakorkoli. Morebiti z draginjsko doklado in z rodbinskimi povizi in ne vem, ali so že prešli prijave, ki da jih morajo izpolniti v točkah 1—11 in jih lastnoročno podpisati in morata za resnično jamčiti s svojima lastnoročnima podpisoma tudi še druga dva brezposelnika, aktivna ali upokojena. Tako bi bil storjen prvi korak, da v brezposelnosti pride vsaj red. Pa bo tudi brezposelnost koj nekoliko manjša, ko bodo brezposelniki zaposleni s pisanjem prijav in zbiranjem potrdil in podpisov in jih bodo morali nositi kamorkoli.

In smo čuli in čitali še drugo modro besedo: naj poleg gospoda soproga ne služi še gospa soproga. Zaslužek obeh zakoncev da ni v prid krizi in brezposelnosti nikakor ne. Nego naj služi le eden, soprog ali soproga, drugi pa naj doma dela gospodinjsvo. Pa si bosta prihranila služkinjo in bo lahko služkinja šla tja, koder je poprej poslovala soproga, če jo bodo marali, in bo potem pomagano vsem — mislim in želim, da ho.

Takisto je jako umestna beseda, da se naj zasebnim in javnim nameščencem strižejo plače in so tudi nameščenci zadovoljni. Oddehnili so se: Odslej nam ne bo več plačevati pufov in bodo odslej trgovci in obrtniki lahko živeli, od česar bodo hoteli. Kmet pa se bo valjal v blagostanju in se redil in redil, ker bo lahko vse pridelke sam snedel, ko ne bo nikogar, ki bi mu jih hotel zamenjati za zavržene novce.

Brezposelnike bo vsekako veselila ta beseda in jim bo prinesla, ako ne kruha, pa vsaj toležbo, da se je tudi zasebnim in javnim nameščencem pristigel želoдец. Ta tolažba jim bo v veliko moralno oporo. In je silno modra tudi ona beseda, da je treba štediti in reducirati, kajti bo brezposelnost potem še večja, kar ne bo ostalo brez ugodnega vpliva na druge.

Pa so še druge besede, ki bi se dale modro povedati in v korist stvari.

N. pr. beseda zastran dvojne ga zaslužka.

Prav je in v redu, da se prepove dvojni zaslužek. Nekateri na primer sede v pisarnah dan za dnem veseljih predpisanih osem ur, pa jim še ni dovolj in gredo in sede še preko teh osem ur v kavarni in sede še nadalje štiri ure ali osem ur ali vso noč in naporno in v potu svojega obraza mlajto tarok in služijo bridke penze!

Ne rečem; nekateri so morebiti potrebni. Tudi ako so, ne bom jih zagovarjal. Toda so gospodje, ki očitno nimajo potrebe, in je nimajo prav čisto nič. Pa se le silijo v dvojni zaslužek! To ne bi smelo biti nikakor ne!

N. pr. je dr. Prešeren. Jako udobno je pokopan in preskrbljen. Pa vendar še služi in prodaja svoje pesmi, vsako leto drugačno izdajo. Mar je to prav?

In so še drugi. Sijajno se jim godi na onem svetu, s svojimi spisi pa nelojalno delajo konkurenco živim brezposelnikom. In je žalibog tudi Cankar med njimi, ne vem, ali se to strinja z njegovim hlapcem Jernejem!

Ne vem, koliko je vseh brezposelnih, namreč živih. Njih številu ni zanesljivo, dokler niso vlozene prijave in bo vsaka prijava sopodpisana od dveh zanesljivih brezposelnih in bodo pregledane in preštete. Toda naj jih je kolikorkoli — mrlič jim ne bi smeli odjedati kruha! Mrlič so jako socialno preskrbljeni. Mrlič

niti niso pozvani od katerekoli strani, da vložijo brezposelne prijave. Zato naj oblast ukrene, da se takoj ukine prodaja mrličkih spisov. Spise naj pišejo zgolj živi brezposelniki!

Takisto so razni izumi mrličev in ni prav, da služijo mrličji še po smrti, in niti ne veš, ali sploh pritrjujejo, da se na njih račun širi kriza in brezposelnost. N. pr. Edison in žarnica. Edison je mrtev in preskrbljen in ne potrebuje žarnice. Vendar žarnica še dela in služi in če ne bi bilo žarnice, bi lahko nešteti imeli dela in zaslužka, da iz petroleja ali česar koli izumijo žarnico; in bi jo izumili ali je ne bi, tako ali tako, vsekakor bi bili zaposleni. To je jako umazano!

Ti v grobovih preskrbljeni buržuji silno škodujejo položaju. Pravijo, da so nesmrtni. Res so — toda ne bi smeli biti! Saj se za one ni kruha in posla, ki so živi. Zaradi teh nesmrtnikov in njihovih zbranih del in raznih izumov je toliko krize in brezposelnosti na svetu!

Zdi se mi, brezposelnost in kriza bi se znatno omilili, če bi se prepovedali, komur nista resnično potrebni. Brezposelnih in onih v krizi je ne vem koliko. Ne vem koliko pa je tudi onih, ki se ponajajo, da so, pa niso, in jih mnogo živi samo od krize in brezposelnosti in je to poklic sam zase. To ni lepo!

In bi bilo prav, ako bi oblasti predpisale predhodno odobritev za izvrševanje brezposelnosti. Da se zabrani sušmarstvo, bi moral imeti vsak pravični brezposelnik patent za brezposelnost. Pa bi se mu lahko predpisalo še kaj davka za patent. Ta davek bi se lahko porabil za marsikaj.

V zvezi s krizo in brezposelniki se večkrat pohvalno omenjata tudi sneg in ljubo nebo. Toda so pomisleki. Mislim, sneg in ljubo nebo ne spadata med modre besede. Le začasno, dokler se brezposelnost in kriza še ne marata umakniti modrim besedam, samo začasno torej in samo ta čas se tudi ljubemu nebu ne da brniti, da vmes posega s snegom. Dasi ni prikrivati, da je sneg nekoliko dražje in negospodarsko sredstvo! Kajti je sneg prav za prav le škoda na cestah in strehah in drevju in obuvalu in zdravju in železnicah in prometu in živilskem trgu. Seveda, sleherni škoda nudi tudi zaslužka. To je res! Toda je zaradi načela obžalovati način! Ljubo nebo, ki nam pošilja sneg, nam bi lahko drugi pot recimo še okna pobijalo in peči podiralo, da bodo steklarji in pečarji imeli zaslužka v teh časih krize! Ljubo nebo zmore marsikaj. Daljnemu vzhodu je ljubo nebo naklonilo vojno. Vojna daje vsemu vzhodu posla. Ako bo ljubo nebo hotelo in se bo zavlekla, še mi na daljnem zapadu bomo deležni njenih dobrot. Še nam se bo dvignil izvoz koruze, lesa, premoga, suhih češpelj, čebule in vojne industrije in bomo, ako Bog da, še vsi vojni dobičkarji, kar bi bilo jako želeli. Toda je iz razloga krščanske morale jako obžalovati vojno in šipe in peči in sneg in se lahko primerja jo tudi kakršnekoli diplomatske zamere. Zato bi tudi ljubemu nebu priporočali zgolj modre besede.

Modrih besed ne bo nikdar dovolj. Sploh z modrimi besedami ne kaže skopariti nikakor ne! In bi morebiti šlo in bi se morebiti priredil kak cvetlični dan za modre besede. In ni dvoma, nego je upati, da bi se nabralo modrih besed toliko, da bi zalegle ne vem do kdaj! Tačas pa bo krize konec in brezposelnosti. Gotovo je bo konec. Ne dvomim, da je bo vsekako prej konec kakor modrih besed.

ČVRSTA RASA

Amerikanci so v splošnem vzeto še čvrsti in zdrav narod. Pri ljudskem šteju leta 1930 so našli v Zedinjenih državah skoro 4.000 oseb, ki so bile stare sto let ali več.

Maurice Renard: ČAROBNA PALICA

Lepega solnčnega popoldne v novembru 1912 je potrkal na vrata skromne kmetije v okolici Soissonnaisa redovnik v obrabljeni halji in velikih okovanih čevljih. Njegov obraz je bil veder in nasmehjan in izpod gostih obrvi so se mu veselo bliskale vranje črne oči. Obril se ni bil že nekaj dni; ščetine, ki so mu poganjale po licu, ga niso delale baš lepega.

Ko ni dobil odgovora, je še enkrat trkal z gorjaco: "Hej, očka Cruet!"

Vrata so se napol odprla. V večji se je pokazal nezaupljiv obraz.

Redovnik je snel svoj starinski klobuk in si ga začuden poddržal nad glavo.

"Cruet ni več tu?" je vprašal presenečen.

"Ne," je odgovoril čemerni možak. "Že od lani ne. Zdaj sem jaz lastnik kmetije."

"Teda ste vi gospodar," je povzel prišlec čez čas, ko ga je prva osuplost minila. "Upam, da mi malo postrežete, kakor mi je vselej očka Cruet. Jaz sem usmiljeni brat Fedat. Vsaki dve leti hodim tod okoli in pobiram milodare."

Kmetov obraz se je še bolj zmrčal.

"Nismo imoviti," je zagodrnjal.

"Ne prosim vas denarja," je ugovarjal usmiljeni brat. "Navadno sem se oglasil samo na krožnik juhe. Ali se srdite?"

Govoril je v narečju z naglasom, ki je zbujal zaupanje. Izenadna se je zasmejal.

"Stopite noter," je rekel kakor da mu je žal prejšnjih besed. "Vem, kdo ste; pripovedovali so mi o vas."

Odmaknil se je od vrat in zaklical:

"Feličita!"

Brat je stopil čez prag. Zagledal je žensko, koščeno in čemerno, z nemirnimi očmi. Ne meneč se za neprijazni sprejem, je gost dobrodušno pozdravil:

"Dober dan, mamka! Toda dovolite: kako vam je ime?"

"Barquenois," je odgovoril mož. "Gospod brat bo z nama pri obedu," se je obrnil k ženi, zaman se trudeč, da bi prikril zlovoljnost.

Zena se je hotela opravičiti. "Da sem vedela, bi bila..."

"Nikar!" je prijazno zavrnil gost. "Kar bo, bo dobro. Zelje ali repa, pa časa vode—evo, to je vse."

"Federic, pojdi na vodnjak po vodo, vedro je prazno."

"Na vodnjak!" se je začudil brat. "Ali ne hodite nič več na izvirek?"

"Minulo zimo je usahnil," je odvrnil Barquenois. "Najbrže zaradi usedanja zemlje. Zato hodimo po vodo na vodnjak, več ko 50 metrov daleč."

"Vidite," je vzkliknil brat Fedat, "sam ljubi Bog me je poslal! Poiščem vam vodo! Gotovo je kje pod zemljo, nemara celo v bližini, na dvorišču, na vrtu."

"Morda!" je skomignil Barquenois in posilil obraz na rečaj. "Saj res, pravili so mi nekaj, da znate s palčico odkriti vodo."

Vzel je vedro in šel z njim. "Hm," je menil brat in se obrnil h gospodinji, "vaš mož se mi vidi nekam čuden. Ali je bolan? Ne? Slaba letina?"

"Se ne preveč," se je izmahnila vprašanju.

"Rekli boste, da se vtikam v stvari, ki mi niso nič mar, je nadaljeval brat. "Toda glejte, povsod, kjer se oglasim, sem kakor domač; in moji nasveti niso ravno slabi."

"O, verjamem, gospod..."

"Človek ne sme biti slab vo-lje, to dobri Bog zameri. Kaj mu je? Skrb? Ah, vse se prenese, samo da je ljubo zdravje..."

"Sitnosti smo imeli," je zamrmrala. "In ne majhnih. Čudim se le, da vam še niso ničesar povedali. Iz Saugevilla ste

prišli, ne? Ali vam tam niso govorili o nas?"

"Ne."

"Orožniki so naju nadlegovali... Spomladi je bil v okolici umorjen neznan mož. Imel je polno torbo zlata in bankovcev, ki je izginila. Frederic je bil obtožen, da ga je oplenil in ubil. Prišli so k nam in nam pretaknili vso hišo. In kolikokrat sva morala v mesto k zaslišanju! Pa konfrontirali so naju, kakor se pravi. Vidite, brat, to nama je zagrenelo vse dni, ki so nama še namenjeni."

"Res? Kaj takega?"

"Dobri brat je sočutno zmajal z glavo."

"Frederic prihaja. Ne povejte mu, da sem z vami o tem govorila."

Barquenois se je vrnil in postavil polno vedro na ognjišče.

"Ali ne bi hoteli čaše vina?" se je žena obrnila k gostu.

"Hvala. Vina ne pijem."

Redovnik je bil prijeten gost. Jedel je z velikim tekom, vmes pa se je neprestano šalil in smejal. Barquenois in njegova žena sta ga poslušala brez besed. Nič ju ni moglo razvedriti, toda neutrudljivi gost si ni dal vzeti dobre volje.

Tako je minilo kosilo. Brat Fedat je prvi vstal izza mize.

"Naprej, na delo!"

Odprl je vrata na vrt; majhna ograda s sočivjem in sadnim drevjem ter nizkim leskovim grmom. Barquenoisova sta hodila za njim. Z velikim žepnim nožem si je odrezal iz rogovilastega grma vitko vejo in ji nje skrbno obral liste.

"S tako vejo?" je vprašal Barquenois.

"Da. Stvar je kaj preprosta. Kakor hitro pridem s palico do kraja, kjer je talna voda, se mi jame vrteti v rokah."

"Nu, to bi pa res rad videl!"

"Ne verjamete? Povedal vam bom takisto, ali je v vaši zemlji kaj kovinskih predmetov in zlata! Nič čudnega bi ne bilo; nekega dne sem odkril star kovčeg, poln zlatnikov, jedva dva metra globoko!"

"S tako palčico?" se je začudila žena.

"S palčico, ki jo urežem kjerkoli."

"Čujte," se je zdajci oglasil kmet. "Te stvari mi niso nič kaj po godu. Zde se mi kakor čarovnije, ki z njimi zabavajo ljudi v cirkusu."

"Nikakor ne!" se je branil redovnik in se veselo smejal.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj:

KADAR hočete poslati denar v stari kraj:

KADAR potrebujete kake notar-ske zapise, zapnu obrnite na nas in postreženi boste točno in pošteno kakor ste bili prej pri Sakserju. Dolgotrasta skušnja vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (Frank Sakser) 216 W. 18th St., New York, N. Y.

EDINA SLOV. BANKA V ZEDINJENIH DRŽAVAH JE North American Trust banka

6131 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O. Ima premoženja skoro \$6.000.000

Jemlje denar na hranilne vloge iz vseh delov Zedinjenih držav in tudi iz Kanade in od drugod.

Kadar pošiljate denar v staro domovino, ali kam drugam, pošiljate ga potom tega varnega in zanesljivega denarnega zavoda, ki ima izvrstne zveze z vsimi bankami sveta.

Ta slovenska banka ima \$200.000.000 osnovnega kapitala in \$280.000.000 rezerve, kar garantira hranilne vloge vlagateljem.

V BLAG SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI NAD VSE LJUBLJENEGA IN NEPOZABLJENEGA SPROGA IN OČETA

ANTONA SHIROLA

ki je preminil 1. novembra 1931. Ljubljani soprog in skrbni oče, lito je že minilo, kar si se za vedno poslovil od nas, toda pozabljen ne boš nikoli. Težak udarec je bila za naji Tvoja nenadna ločitev, in rane še vedno krvave, dasi v duhu še vedno živis med nami. Cvetje, ki krasi Tvojo gomilo, je zalivano s solzami ljubezni, in v najhujših sreh bo živel Tvoj spomin, dokler ne prideva za Teboj tja, kjer ni več žalosti, trpljenja in ločitve.

Anna Shirola in Anton Shirola Jr., zalujoča soproga in sinček. KEEWATIN, MINN. 1. NOVEMBRA 1932.

"Poglejte, zdaj začnem. Ali kaj stavite, da najdem vodo v tej smeri?"

Kmet ga je zgrabil za roko. "Ne!" je velel osorno. "Ne maram. Še za norca da bi me imeli!"

"Kakor želite!" je vzdihnil brat in vrgel palico stran. "Skoda!... Toda do svidenja! V dveh letih, kaj ne? Dotorej se morda premisli!"

Segel jima je v roko in se poslovil.

Barquenoisova sta gledala za njim, dokler jima ni v bližnjem gozdu izginil izpred oči.

Dve uri nato se je pojavil v krčmi. Za mizo sta sedela dva orožnika, ki sta takoj, ko sta ga zagledala, vstala in ga spoštljivo pozdravila.

"Nu, kako gospod nadzor-nik?"

"Imamo ga," je odvrnil dozdnevni redovnik ter odložil haljo.

"Barquenois je morilec. Torba je zakopana na vrtu."

Vsi otroci članov J. S. K. Jednote bi morali spadati v mladinski oddelček iste organizacije!

Z A B O Ž I Č

Skupna potovanja Ako ste namenjeni kmetu v stari kraj, je v Vašem interesu, da se pridružite enemu od naših božičnih skupnih potovanj. Pišite nam po nadaljnja pojasnila.

Denarne pošiljke Mi pošiljamo denar v stari kraj po pošti po brzojavu, v dinarjih, lirah, dolarjih itd. Sedaj so cene sledeče:

za \$ 3.00... 170 din. za \$ 5.70... 200 din. za \$ 5.00... 300 din. za \$ 11.20... 300 din. za \$ 10.00... 610 din. za \$ 16.40... 500 din. za \$ 30.00... 1250 din. za \$ 28.75... 500 din. za \$ 50.00... 3250 din. za \$ 52.50... 1000 din.

Pri večjih zneskih sorazmerno popusti. Prejemnik dobi denar od svoje pošte brez vsakega oditka.

Mi pošiljamo denar že nad 13 let. Milijone je že skozl naše roke in to brez vsake težave. Vsa pisma in denarna nakazila naslovite na:

LEO ZAKRAJSEK General Travel Service 1359 Second Ave., New York, N. Y.

TISKOVINE

od najmanjše do največje za DRUŠTVA in posameznike

izdeluje lično moderna slovenska tiskarna.

Ameriška Domovina 6117 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

GLAS NARODA NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donosa vsakdanje svetovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.

Pošljite \$1.00 in priceli ga bomo pošiljali. Vsa pisma naslovite na: GLAS NARODA 216 W. 18th St., New York, N. Y.